

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyiltár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesül
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, április 23.

Mozgositási parancs.

A vasutasokat behívták.

A király ma este a következő legfelsőbb parancsot adta ki:

Parancsolom, hogy a közös hadseregnek (haditengerészetnek) a magyar állam területén lévő, a vasutak szolgálatában álló magyar honos tartalékosai, havidijasai, legénysége, valamint a honvédségnek ugyanilyen tartalékosai és póttartalékosai, havidijasai és legénysége a közös hadsereg, illetőleg a honvédség részleges kiegészítésére behivassanak, és szolgálattételre az államvasutakhoz beosztassanak.

Bécs, 1904. április 22-én.

Ferencz József, s. k.

Nyiri Sándor, s. k.

A legfelsőbb parancs.

Arad, április 22.

A késő éjszakai órákban óriási esemény adott új fordulatot a vasutasok sztrájkjának. A király legfelsőbb parancsban **tényleges katonai szolgálattételre rendelte be** az államvasutak szolgálatában álló összes tartalékosokat, és egyben elrendelte, hogy az illetők az államvasutakhoz osztassanak be.

E nagyszabású esemény mindenképen felforgatja a helyzet jelenlegi képét. A sztrájkolók nagyrészből a katonai behívó kézbesítésétől kezdve **tényleges állományú katonát csinál** a király parancsa. A katonák pedig vagy engedelmessé válnak, vagy börtönbe jut.

Megdöbentő és elszomorító, hogy ennyire ki kellett élesedni az ellentétnek, mely az államvasutak vezetőségét az alája rendelt hivatalnoki és altiszti kartól elválasztja.

Negyvenezer magyar családról van szó; olyan testületről, mely évtizedeken keresztül valóságos védővárral volt a nemzeti eszmének, harcossá a magyarság terjedésének, kötelességtudó, pontos hadsereg, melynek erejére és értelmességére minden időben számíthatott az ország.

A minta, a melylyel a kormány a sztrájkot megtörni próbálja, nem új. Az olaszországi vasuti sztrájkknak ugyanilyen módon vetettek véget.

A délután folyamán még semmi nyoma sem volt annak, hogy ilyen elhatározó lépés van készülöben. A magyar államvasutak igazgatósága főleg az irányban intézkedett, hogy reggeltől kezdve elhódítsa a sztrájkolók kezéből a vasuti vonalakat. Budapestről már ma több vonat robogott ki a pályaudvarokból, melyeket részint szolgálatot teljesítő hivatalnokok, részint pedig a kornaburgi vasuti ezred legénysége vezetett. A pályatestek mellett katonai őrszemek végzik a biztonsági szolgálatokat, s hidaknál, elágazásoknál, váltóknál egy-egy katonatiszt, vagy

altiszt vezetése alatt őrökdi a fegyveres erő.

A tárgyalások még folynak a vasut-igazgatóság és sztrájkolók között, s a budapesti sztrájkutányakon általában még jó volt a hangulat. A vasutasok a lesújtó hírek dacára is remélnek küzdelmük sikerében, s a csüggedőket, félénkebbeket minden lehető eszközzel kitartásra buzdították.

Hogy a ma este bekövetkezett nagy esemény után mi lesz, azt kiszámítani nehéz.

A vasutasok eddig higgadtan viselték magukat. A mérsékletre és önuralomra most kétszeresen szükség van.

A vasutas-sztrájk a Házban.

(A miniszterelnök ultimátuma.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 22.

A képviselőház mai ülését is egészen a vasutas sztrájk hullámai foglalták le. *Rakovszky* István kijelentette, hogy a vasutasok túlléptek már azon a határon, a meddig szabad lett volna elmenniük, de azért a kereskedelmi miniszter is hibás és le kell mondania.

Tisza István miniszterelnök is nyilatkozott s szavai nagy föltűnést keltettek. Kijelentette, hogyha estig a sztrájk meg nem szűnik, holnap már új alkalmazottakkal kezdik meg a munkát. Azt is kijelentette, hogy az új alkalmazottak felvétele csak az első láncszeme az intézkedések ama hosszú sorozatának, amelyeket a kormány tervbe vett s amelyekért a felelősséget elvállalja.

Részletes tudósításunk a következő:

(Tájékoztás a helyzetről.)

A képviselőházban ma is rendkívül nagy volt az élénkség.

Perczel Dezső elnök délelőtt 11 órakor nyitja meg az ülést és bejelenti, hogy napirend előtti felszólalásra *Batthyány* Tivadar gr., *Rakovszky* István és *Lengyel* Zoltán kaptak engedelmet.

Megelőzően *Rakovszky* István tájékoztatást kér a sztrájk állásáról.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy *változás nem állt be, megegyezés nincs kilátásban*, mindazonáltal még nem pótolható a hiányzó munkaerő. Kijelentette továbbá, hogy ha a megegyezés létre nem jön s a vasutasok ma abba nem hagyják a sztrájkot, *holnap az üresedések már új erővel pótolhatók*. Tovább, ugymond nincs sok jelenteni valója. Fájdalom, nem sok kilátás van arra, hogy a kormány békülő szándéka a vasutasok részéről megfelelő viszonzásra fog találni. *A kormány akciója terv szerint folyik tovább*, bár csak korlátozott mérvben. A kormány a végső határig vár az új alkalmazásával. Ha azonban ma a béke nem áll helyre, *a kormány a legnagyobb sajnálatára a holnapi nap kénytelen lesz a legmesszebb menő intézkedéseket megtenni az új munkaerők alkalmazásában*.

(Parlamenti bizottság.)

Batthyány Tivadar gróf elismeri, hogy a kormány a vasutasokkal szemben engedékeny. Szerinte baj volna, ha most az engesztelés útján megállana.

Rakovszky István rendkívül hevesen támadja a kormányt. Azt mondja, hogy a kormánynak a mögötte ülő többséggel együtt semmi tekintélye nincs. Zsiránként *Vörös László*t küldötte a kormány a vasutasok közé. A miniszteri felelősséget ez esetben érzékenyen megsínyli az ország egész lakossága. Javasolja, hogy *a Ház küldjön ki parlamenti bizottságot*, a mely kutassa a munkamegszűntetés okait és keressen a bajból kivezető utat. Egyébként konstatálja, hogy a vasutasok maguk akarják egyoldalul megállapítani a feltételeket. *Ezzel már túllépték a határt*, a meddig menniök lehetett, mert beleavatkoztak a parlament hatáskörébe. Ily körülmények között *szólv támogatására a vasutasok többé nem számíthatnak*. Majd így folytatja:

— Nincs oly ország, a hol így világra szóló botrány után egy kereskedelmi minisztert csak huszonnégy óráig megtűrnének hivatalában. A kormány vagy el volt készülve a harcra és akkor vivja meg, vagy nem és akkor kapituláljon.

Válopör után.

— Egy modern házasság siralmas vigjátéka. —

Írta: *Abonyi Árpád*.

Kedves barátom!

Minél tovább gondolkozom a dolog fölött, annál furcsábbnak találom, hogy ön ma délelőtt meglátogatta férjemet és velem is kezelt szorítania. Bocsnat a kifejezésért — találjon más, jobbat, alkalmasabbat és én szívesen elfogadom, magamtól azonban nem vagyok rá képes. A dolog igenis furcsa volt — enyhén szólva, bár valami derültebb természetű komikumot én bizony nem találtam benne.

Midőn „válopör után” voltunk (a „válás” kettőnk között már azelőtt bekövetkezett) s ön előbb a szép *Venéziába* (óh!), majd *Párisba* menekült azon eléggé hatásos, tulságosan szelimesnek azonban éppen nem mondható isteni színjáték után, melynek eljátszásában nekem is szerepet juttatott: hálával gondoltam önre. Oszintén beszélek . . . le voltam önnek kötelezve, hogy nagy messzeségeket keres még a lehetőséget is gondosan kerülni akarja, hogy kettévált utainkon valaha találkozhassunk.

Igy gondoltam: On sok fájdalmat okozott nekem, de mentései is vannak. Nyomatlan eltűnése viszont teljesen kiengesztelt s többé egy pillanatig sem gondoltam önre haraggal, vagy keserőséggel. Elhatároztam, hogy példáját — melyet helyesnek és bölcsnek találtam — magam is követni fogom s ha lehetséges, önt és az ujlaki kastélyt — kedves kis boudoiromat e vén kastélyban, amelyben sokszor sirtam . . . nemde, most már ezt a pél-

dátlan gyöngeséget is bevallhatom, nem fog gunyolni érte? . . . szóval mindent, mindent, ami arra a két különös esztendőre emlékeztet, el fogok felejteni. Rávettem tehát a mamát, hogy elutazzunk. Könnyen ment, — az ezredes, szegény jó onklím, ki nagyon szerette őt, időközben meghalt, családi birtokunkat eladtuk, semmi sem kötött többé haza — mehetünk szabadon, amerre megnyílt szemünk előtt a világ. Titokban azt terveztem, hogyha a külföldön csak valamennyire is visszanyerhetem nyugalmamat — soha többé nem fogok visszatérni.

Pár nap múlva csakugyan elutaztunk. Örültem a szabadságnak. Akkor volt benne részem először életemben s mondhatom, hogy most is gyönyörrel gondolok rá. Tízennyolc éves koromig a nevelőintézet banális fehér falai között ási-toztam a számtant, a földrajz, fizika és más okos tankönyvek között, melyekből persze semmit sem kellett elfelejtenem, mert semmit sem tanultam meg. — azután az ezredessel és a mamával elhagytam az intézetet és néhány hónap múlva már egy nagyon csinos, de nagyon könnyelmű, nagyon meggondolatlan, rossz emberismerő és megdöbentően „szórakozott” fiatal ember hitvese lettem: az öné, kedves barátom — legyen megbocsátva, hogy ezt a kegyetlen hibát akkor elkövette.

Ha jobban ismertem volna önt és az embereket, nem egyeztem volna bele ebbe a házasságba — elhiheti! De mit hall unós-untalan a leány? Azt, hogy férjhez kell menni, mert „ez a nő hivatása”. On jó parthie, beszélt az ezredes s abban a társadalmi körben, melybe beleszülettem, a nő első kötelessége az eszé-lyesség. Mit tudtam én, hogy az eszélyességen

kívül, melynek értelmét jóformán föl sem fogtam, még ezernyi más lényegesebb föltétele is van a boldogságnak! On nem igyekezett rá megtanítani, nem is tanultam meg, nem is tudtam, nem is éreztem soha. Ha csupán „szent” hivatásról van szó — mindegy, hogy kinek az oldala mellett gyakorolja a hitves. Nem sokat törődtem vele tehát, hogy ön lesz a férjem.

Ez azonban most nem tartozik a dologra.

A monte-karlói játéktérmekekről akarok megemlékezni. Ne lepje meg ez a nagy ugrás, mindjárt meglátja, hogy ez ugrás csak látszólagos . . . Hisz ismeri Montekarlót! Gyönyörű hely! Azt hiszem, hogy sehol sem alakul úgy át néhány rövid nap alatt az ember, mint ott. Miért tagadnám? Örültem, midőn odaérkezésünk második hetében már csak úgy gondoltam önre, az ujlaki kastélyra, a parkra, öreg cselédeinkre . . . és Szentgálinéra . . . bocsnat, hogy ideim a nevét: jogaim vannak rá, hogy gyűlöljem ezt a poltron asszonyt . . . mintha sűrű fátylon keresztül néztem volna valamely homályos festményt, melyet csak nehezen kivehető sápadt színfoltokban világít meg egy magikus lámpának fénye.

Mamának szintén tetszett a monte-karlói élet. Bemutathatta toilettejeit. Kritizálhatta a legszebb berendezést. De hisz ön nagyon jól ismeri a mamát. Természetesen mi is játszani kezdtünk. Volt ott egy angol leány — nevét elfelejtettem — aki csodálatosan szerencsével játszott. Oly hidegvérrel és annyira önuralommal, hogy még a legszárabb croupier-k is tisztelettel tekintettek rá. Ki sem mondhatom, hogy mennyire ingerelt ez a világosszölké angol hösnő. Utánozni akartam s azt mondják, hogy ez

(A kormány ultimátuma.)

Tisza István gróf miniszterelnök válaszában arra kéri a Házat, hogy folytassa a régi napirendet, mert addig, míg a vasutasok dolgában a kormány végkép nem intézkedett, jóléti bizottságok kiküldése csak növelné a bonyodalmakat. Nem helyes uton jár az, a ki bűnbakot keres és vádaskodik akkor, a mikor egyértelmű állásfoglalásra van szükség. Téved Rakovszky, ha azt hiszi, hogy csak az új alkalmazottakkal akar segíteni a kormány. Ez csak egy eszköz lesz az intézkedések egész sorozatában.

Száljunk sikra a megrendült reputációért. Később aztán elbirálhatjuk nyugodtabban a történeteket.

Vörös László azért vállalkozott a vasutasokkal való egyezkedési tárgyalásokra, mert őt a vasutiakhoz régi barátság fűzi és nem azért, mintha a kormánynak zsiránása volna. Vörös Lászlót a tárgyalásokban a kormány rokonszenve kíséri.

Hogy új erőket készül alkalmazni a kormány, ez csak egy láncszeme csupán az intézkedéseknek, a mit azért emelt ki, mert ez sujtja legérzékenyebben a munka nélkül maradtakat.

A kormány a nagy akciótól, amelylyel a kockát elveti a vasutasok sorsa fölött, tartózkodik ma estig; ha a vasutasok addig nem gondolják meg a dolgot, mi vállaljuk a felelősséget azokkal szemben, a kik azért támadnak bennünket, hogy nem tudunk cselekedni.

(Szünet alatt.)

A miniszterelnök beszéde után az elnök szünetet rendelt.

Szünet közben a folyosókon cédulákat osztogattak szét, melyeken azt jelenti a szakbizottság, hogy a vasutasok kivánságának többlete hat millió koronát tesz ki. Annak is hirtel jár a folyosón, hogy a legnagyobb fővárosi iparvállalatok szénkészlete fogytán van.

Szünet után Lengyel Zoltán szólalt fel.

Figyelmezteti a kormányt arra, hogy neki van tudomása oly nyilatkozatról, hogy a hidakat föl fogják robbantani. (Nagy zaj jobbról. F. kiáltások: Ezzel biztatja őket?) Egy vasutas

mondta, hogy: „csak egy gombot kell megnyomni és felrobban az a hid ha olyan nagyon erőszakolják a bécsi vonalat.

Lengyel beszéde után az ülés véget ért.

A várba vezető vashid.

(Küldöttség a polgármesternél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A várba vezető vashid ügyében ma küldöttség járt *Institúris* Kálmán polgármesternél. Ismeretes az a mozgalom, mely a tanács javaslatával szemben a várba vezető vashid helyéül az *Eötvös-utca*t szeretné kijelölni.

Ennek a mozgalomnak a vezetői keresték fel ma a polgármestert, akinek egy beadványt adtak át. A beadvány elmondja, hogy a várba vezető hid helyéül két pont van kiszemelve; a városháza mögötti rész és az *Eötvös-utca*. A beadvány szerint a városháza nézve rendkívül káros hatása volna, ha a vashid a városháza mögé kerülne, mert egyrészt nagyobb lesz az építés költsége, másrészt károsan sujtaná az *Eötvös-utca* körül elterülő városrészt. Azután felsorolja azokat az előzményeket, melyek azon terv megvalósításával járnának, ha a hidat az *Eötvös-utca* tengelyében építenék ki.

A többek között kiemeli a hid kiépítése olcsóbb voltát és azt, hogy a város zömét képező városrész fellendülne.

A küldöttség, a melynek kilenc tagja volt, ma délután négy órakor *Bing* Vilmos törvényhatósági bizottsági tag vezetése alatt tisztelgett *Institúris* Kálmán polgármesternél és nyugtatta le az *Eötvös-utcai* hid érdekében a beadványt.

A küldöttség vezetője, *Bing* Vilmos eimondta, hogy a polgárság nagy részének javára volna, ha a hid az *Eötvös-utca* irányában épülne ki. Arra kérte a polgármestert, hogy az ügyet egy rendkívüli közgyűlésen is minél előbb tárgyalassa le.

Institúris Kálmán polgármester erre kijelentette, hogy ő maga részéről nem ezt a nézetet vallja mert az ő meggyőződése szerint a városháza nézve előnyösebb, ha a hid a városháza mellett épül ki, de a többség óhajának

megvalósítása elé semmiféle akadályt nem fog gördíteni. A mi a rendkívüli közgyűlést illeti, ezt az óhajt teljesíteni fogja, s már a napokban fel akart utazni Budapestre, de ez az út a vasutasok sztrájkja miatt elmarad. Mihelyt azonban megindul a forgalom, felutazik Budapestre és azután azonnal egybehívja a rendkívüli közgyűlést.

Bing Vilmos ezután még kijelentette, hogy úgy ismeri a polgárság hangulatát és véleményét, hogy az inkább lemond az egész hid-építésről és inkább a kormánynak engedi át a hid megépítést, semhogy a második hid a városháza mögé kerüljön.

A beadványt a következő bizottsági tagok írták alá:

Andrényi Károly, Assael József, Avarffy Ferenc, Avarffy Géza, Barcza István, Bing Vilmos, Blaskovits Antal, Bonts Döme, Bozsik György, Csiky Károly, Deutsch Bernát, Dobiaschi József, Dobró Pál, Domány József, Donn Konstantin, Edvi Illés László, Eles Ármin, dr. Fényes Kálmán, Gaál Ferenc, Gebhart István, Glück Károly, Heim Bertalan, Herzel Bernát, Joó Béla, dr. Kabdebó János Kohn S. N., Kotsis Lajos, dr. Kronstein Vilmos, Lengyel Tivadar, Lengyel Frigyes, Magyar Ferenc, dr. Mandl Vilmos, Marek Samu, dr. Marschall Lajos, Maresch Gyula, Mayer Miksa, Mihalik János, dr. Nagy Sándor, dr. Nemess Zsiga, Nesnera Aladár, Odrai Antal, dr. Opre Péter, Ottenberg Tivadar, dr. Priegl István, Purcariu György, Reinhart Gyula, Reinhart Géza, Reinhart Kálmán, dr. Remetey Károly, Ring Géza, Ring Lajos, dr. Rosenberg Miksa, dr. Rosenberg Sándor, dr. Rozsnyay József, Rozsnyay Kálmán, dr. Robitsek Ágoston, Simay István, Sófálvi György, Steiner Jakab, Steiner Vilmos, dr. Steinhardt Mór, dr. Schuster Illés, dr. Schuster Henrik, dr. Schwarz Jenő, Schwarz Simon, dr. Scharthner Sándor, dr. Szalay Arnold, Szalay Károly, Tedeschi Viktor, dr. Tisch Mór, dr. Tolnai János, Török Márton, Turay András, dr. Vajda István, Varjassy Árpád, Wadowsky Gusztáv, Wallfisch Ármin, Weisz Sándor, Winter Adolf.

sikerült is nekem. Nyugodt, hideg és közönyös voltam... belül azonban reszketett azonban minden porcikám. Lázás fagy borzongott végig tagjaimon, szédültem, kétségbe voltam esve... tizennyolcezer frankot vesztettem.

Mamának nem szóltam a vereségről. Szégyeltem magam s úgy számítottam, hogy másnap vissza fogom nyerni az egészet s a dolog rendben lesz. Valószínűleg így gondolkozik minden játékos... és másnap megint elvesztettem tizennyolcezer frankot.

Nagyon fájt a fejem. Kábultan, jéghideg tagokkal vonultam vissza. A szalon csillárjai óriási lángokká nőttek szemem előtt. Ekkor egy ember közeledett felém. Részvétellel, udvariasan hozott egy széklet, de én visszautasítottam. Ebben a pillanatban halk moraj zúgott végig a termen... az angol lady elvesztett száznegyvenezer frankot. Ez egyszerre visszaadta erőmet. Heves szégyent éreztem, hogy ennyire gyöngye tudtam lenni.

— Köszönöm, uram, nincs semmi bajom — háritottam el másodszer is az udvariaskodó urat, de most már figyelmebben néztem rá. Azonnal bemutatta magát: Wágner Hugó dr. Valahol már hallottam ezt a nevet; azt hiszem, hogy az ezredes emlegette. Valami nagyszerű alapítványról volt szó, melyet ez a dúsgazdag nábob hírében álló ur az állam rendelkezésére bocsátott s a neki följárni rendjelet ridegen visszautasította. Ez tette ismertté nevét — és nem a nagyszerű alapítvány.

— Értesíteni fogom ön nagyságát — mondotta habozva — hogy rosszul érzi magát.

— Főlétsleges. Köszönöm!

— Semmiben sem állhatok rendelkezésére?

— Nem, nem.

Wágner Hugó ur erre kicsit ügyetlenül, de a gyöngédségnek annyá őszinte hódolatával vonult vissza, hogy már-már megbántam kemény szavaimat. Némi engeszteléssel tekintetem tehát rá, miközben eltávozott s ő elérte ezt a tekintetet. Szemeiből örömet és hálát olvastam ki. Ez megnyugtatótt. Úsztonszerűleg éreztem, hogy ez az ember ismeri őnt is, engemet is, anyámat is, különben nem ajánkozott volna, hogy fölkeresi. Többet aztán nem gondoltam rá. Fölmentem hotelunkba s ott bevallottam hibámat a mamának, aki vigasztalt, nem tartotta soknak az elvesztett összeget, de kikötötte, hogy többé nem fogok játszani. Nem is játszottam többet. Egy hét múlva elhagytuk Monte-Carlót és Párisban a Bld. Exelmaus 62. szám alatt béreltünk lakást, természetesen a mama ízlése szerint.

És most le kell számolnom Wágner Hugó urral. Ez az ur ide is nyomon követett s csakhamar arra is módot talált, hogy közelebbi ismeretséget kössön velünk.

Engem eleinte idegessé tett ez a nagy kitartás. Közönséges, egyszerű, csöppet sem érdekes alak volt ez a Wágner ur. Mama azonban el volt ragadtatva. A nábob félénk, hódolatteljes modora, feltűnő, izmos, szakállas alakja s főleg rengeteg vagyona — mama tetszését azonnal megnyerte. Később én is hozzászoktam. Arra azonban, hogy a felesége legyek, mindaddig még csak nem is gondoltam, míg a mama — úgy egy év múlva — a legnagyobb zavar és kétségbeesés hangján tudtomra nem

adta, hogy Wágner ur nélkül eddigi életműdunknak véget kell vetnünk. Mit tudom én, mi került annyi pénzbe! Elköltöttük.

Ekkor tudtam meg azt is, hogy ön szintén Párisban van, s Szentgáliné után, aki miatt nekem szenvednem kellett, most egy Therése Simplon nevű teremtes büvkörében tartózkodik.

De ez már nem okozott szenvedést. Ellenkezőleg — nevettem rajta. Ime, én titokban öröm emlékére — nem tagadom, gondoltam önre — ön azonban a régi maradt! De, ismétlem, nevettem rajta. Végre is, ha már zuhanni kell — legyen ez a zuhanás tökéletes és imponáló. Ön is cselekedett. Szentgáliné után — Therése Simplon, az „aranylég”... vagy hogy szok s mondani.

Wágner Hugó urat e pillanattól kezdve oly kitűnő embernek kezdtem tartani, ki nagy vagyona nélkül is megérdemli, hogy megbecsüljék. Egy percig sem gondolkodtam tovább a dolgon — még aznap elfogadtam ajánlatát s bizonyos jóleső érzéssel élveztem azt a tularadó, őszinte, majdnem gyermekesen együgyű boldogságot, melyet a derék ember szívében én okoztam. Nehány hét múlva neje lettem, s ne vegye célnak maliciának... vagy nem bánom, vegye, nem törődöm az ön érzelmeivel... de oly nemes és mély gyöngédségről, mint amilyenre Wágner ur képes, önnek fogalma sincs.

Később megtudtam, hogy Therése Simplon kisasszony, akinek anyja — Eufémie Simplon — öltöztető az Operában: kifosztotta őnt és megszökött egy Rubenik Jan nevű cseh fogottistával, akit az Opera zenekarából részegeske-

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: A postásfiú és a hűga, bohózat. (Páros bérlés.)
Vasárnap: Délután: A vándorlegény, operetta.
Este: Kis szökevény, operetta. (Páratlan bérlés.)

* A szanatórium-estély elmarad. A napok óta tartó vasutas-sztrájk következtében a szombatra hirdetett szanatórium-estély elmarad, mert a fővárosi vendégek vasuti közlekedés híján nem jöhetnek le Aradra. Az előre hirdetett program helyett a *Postásfiú és a hűga* című énekes bohózatot adják a színházban a rendes szereplőkkel.

* A vasárnapi előadások. Mint többször jeleztük már, vasárnap este *Wild*: Oszkárnak egyik kitűnő színművét, a *Lady Windermere legyezőjét* mutatják be az aradi színházban, a fő női szerepben *Hegyessy Marival*. Délután a *Vándorlegény* operettet adják.

A vasutasokat mozgósították

(Tárgyalások Eötvös Károly és Hieronymi közt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A vasutasok sztrájkjának dolgába, a mely a kormány és a sztrájkolók között folyó egyezkedések sikertelen volta miatt szinte holt pontra jutott, az éj folyamán óriási, s valószínűleg döntő erejű szenzáció következett be. A király mozgósítási parancsot adott ki, a melyben elrendeli a hadsereg és honvédség tartalékához tartozó összes vasutasok katonai szolgálatra leendő bevonulását.

A mozgósítás természetesen óriási hatást keltett a vasutasok között, a kik az utolsó pillanatig biztak ügyük győzelmében. Tény az, hogy azok a kísérletek, a melyeket a forgalom ideiglenes helyreállítása érdekében eddig tettek, nagy eredményt nem vártak, mert ugy a katonai vonatok, mint az ujonnan alkalmazott emberekkel vezetett vonatok csak sok akadályos és bajjal közlekedhetnek.

Az éj folyamán, a hadiparancs megjelenése után Eötvös Károly tárgyalásokat

kezdt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszterrel, hogy a végsőig jutott dolgot a mozgósításnak esetleg bekövetkező súlyosabb veszedelemi nélkül lehessen rendezni.

Legújabb távirataink a következők:

A sztrájk Aradon.

Délelőtt az állomáson.

A délelőtt folyamán az állomás képe olyan volt, mint tegnap, azzal a különbséggel, hogy ma még jóval kihaltabb, jóval csendesebb volt a Perron, mint valaha. A jegyszedő székén ma is rendíthetetlen nyugalommal ült az az őszszakállú uriember, aki szerdán reggel óta makacs türelemmel várja a sztrájk végét. Az étteremben a hadnagyok unatkoztak. A vendéglős fekete rigója egész nap a Rákóczi indulóval kedveskedett nekik.

A bakák azonban vígan élnek. Bent, a fülkékben kényelmesen elnyújtózkodnak és fújják a füstöt.

Az egyetlen bejárat elé külföldben a rendőr mellé egy katonát állítottak. De azért jöhet-mehet mindenki szabadon. Ugy sem sokan járnak, legfeljebb ha egy-egy kíváncsi vasutas vagy valamelyik érdeklődő polgár kitéved a Perronra.

Az állomás előtt azonban állandóan ott áll néhány vasutas, erősen disputálva a sztrájkrol a lóvasuti „kollégákkal.” A viadukton is állandó közönség tanyáz. Onnan szépen át lehet látni az egész állomást. A hányszor a csanádi vasut vonata közeledik, mindig örült izgalom támad közöttük. De csakhamar megnyugodnak, kicsinylőleg mondják:

— Csak a csanádi!

A vasutnál a rendőrök számát megkettőztették. Egész nap van kint valaki a rendőrség képviselőjében. Az éjjel éjfélig *Rámer* tb. alkapitány, éjféltől reggelig *Zubor* Andor fogalmazó, délig *Murády* Álmos és estig *Bimanóczy* Zsigmond vigyáztak a rendre. Fél hat óra tájban feltűnt Gajda titkosrendőrnek az alakja is a Perronon.

Az egyik sarokban két mozdonyvezető beszél:

— Muszáj engednie a kormánynak! Innen vonat nem fog addig kimenni. *Kénsavát öntünk a csapágyakba!*

— Azt se köll. Csak egy kis *kavicsdarabot* beléjük!

A kénsavtól ugyanis a tengely hasznavehetetlenné válik egy időre, a kavicsból pedig begyul. A vasutasok különben biztosra veszik, hogy az állomásról nem indulhat mozdony, mert hiszen az összes kazánokból kieresztették a vizet, a szivatyukat pedig elrontották. Nem lehet gőzt csinálni.

A Perron ős lépcsőkkel mérli végig egy bosszus arcú ur, aki ugyancsak lemaradt a Budapest felé menő gyorsvonattal. Szerda óta mindennap kimegy az állomásra hengulatot vizsgálni. Mindenkiel szóba áll, és erősen hangoztatja:

— Én lemaradtam, de azért a vasutasok pártján vagyok! Ez a Tisza...

És szidja a miniszterelnököt, mint a bokrot. Farkas állomásfőnökkel is szóbakeveredik és rögtön kifejté előtte a nézetét:

— Ez a Tisza...

— Mit gondol, jobb lesz, ha az egész vasut a katonaság kezébe kerül? — vág vissza Farkas. — Önnek igaza van, hogy ez az állapot tarthatatlan, de a megoldás meg lehetetlennek látszik!

A komor ur tovább vonul és a következő percben már másnak magyarázza:

— Ez a Tisza azt hiszi, hogy...

Estefelé kinézett a pályaudvarra a mozgalmi bizottság egyik tagja, *Kosztolányi* Béla felügyelő is, a ki tegnapelőtt a legjobban igyekezett a vasutasokat a szolgálat felvételére bírni. Látszik rajta, hogy a sztrájkot olyan ultima raciónak tekinti, a melyhez csak a legvégső szükségben kell nyulni. Kedvetlenül nézi az étterem ajtajából a Perront és az arcán kívül az a gondolat: Bárcsak vége volna már! Tudniillik a sztrájknak.

Az állomáson egyébként ismét temérdek rémhírt mesélnek. Hogy a reggel indult katonavonatot Szolnokon revolverlövésekkel fogadták, hogy Budapesten véresre verték *Ludvig* a kigazgatót, és más efféléket. Biztosat azonban semmiről sem tudnak. Az *Aradi Közlöny*

dése miatt elbocsátottak. Egy Bubenik Jankó... egy elcsapott cseh muzsikós és én, drága barátom!

Higye el, rég nevettem oly tiszta szívből, mint akkor. Annyira kicsinynek, oly kimondhatatlanul szánalmasnak tetszett nekem az ön egész lénye, — annyira természetesnek találtam, hogy sajnálkozással gondoljak önre, mint ha soha egyebet nem érdemelt volna. Örültem bukásának, mert ez az én diadalmom és megboszulásomat jelentette!... Meglehet, hogy én sem cselekedtem sem okos, sem következetes dolgot, midőn az ön nevét *Wagner Hugó* ur nevével fölcseréltem, amit azonban ön tett, arra csak igen hosszas keresés után tudnám megtalálni a helyes kifejezést; föltéve, ha véleményemre kíváncsi lenne, ami egyelőre nem valószínű.

Mai látogatásával azonban mindent jóvá tett és föltette a multra a koronát is, mely hiányzott róla. Nyilván éreztetni akarta, hogy engem éppen úgy nem vesz semmibe, mint bármely más nőt, aki szívének idegen. Köszönöm! Ez nagyon lovagias, nagyon szép dolog volt...

De célját tévesztette: nem sértett meg. Annyira nem, hogy látogatásának vidám humorát teljes mértékében tudom méltányolni. A mamának igaza van, nincs komikusabb helyzet, mintha én kényszerítem rá önt, hogy udariás bókákat mondjon nekem... a férjem jelenlétében!

S hátha még egy alakúna az a ritka komikum, hogy az újlaki kastély ódon parkjában „mélázva” ön egyszer csak rábukanna, hogy megbánni valói vannak és hogy méltatlanul bánt

velem, midőn elhanyagolt, megalázott és majdnem erőszakkal idézett elő szakítást köztünk között. Érzem, mily klasszikus humor rejlik ebben a bolondságban?

— Asszonyom — mondaná ön — végzetes félreértés történt.

— Ah, barátom — felelném én — valóban azt hiszi?

— Meggondoltam a dolgot.

— Nagyon kedves!

— Ugy érzem, hogy szeretem önt...

— Észbontó!

— Sajnálom, ami történt — folytatná ön, s bizonyos hanyagságot is kölcsönözne hangjának, ami hasonló helyzetben ritkán szokta hatását téveszteni s mert oly borzasztó dilemmába kerültem, amelyből nem látok szabadulást...

— Mily szerencsétlenség! bámulnék én.

On erre egy pillanatig művészi szünetet tartana, mert érezné, hogy amit mondani készül, az nemcsak képtelen fantazmagória, hanem nyegleség is, melyet egy önérzetes (és „szép”) asszony semmi körülmények között sem tűrhetne el. Föltésem azonban, hogy ez a csekélység önt csak a művészi pauza tartama alatt feszélyezné. Aki árkot ugrott, sőt bele is esett az árokba, az egy oly akadálytól, melynél mindössze szavakról van szó: nem reiten vissza.

Nézze, hova ragad, a következtetés! Majdnem megbántottam önt, pedig ezzel a mai neveléses látogatásával halálra kötelezett. Megmentett a képzelődéstől és kiirtotta szívemből a részvét utolsó foszlányát is. — fogadja érte köszönetemet; sokkal nagyobb megenyhü-

lést szerzett nekem, semmint képzelem! Most már nem vagyok önre többé kíváncsi és — úgy érzem — hogy sorsa iránt sem maradt lelkemben semmi részvét. Meg vagyok róla győződve, hogy kissé elfogult magaviseletemet nem fogja félre magyarázni.

Izgatott voltam, látta, nem tagadhattam el, de erre nincs is szükség. Végre is, ön férjem volt s ez jelent valamit. Most azonban már tökéletesen nyugodt vagyok, mert tudom, hogy most is a régi és csak csekély, igen csekély különbség választja el azon boldog tucatemberektől, akik — *Wagner* urhoz hasonlóan — az érzelmek végzetes mélységére képtelenek. Pedig minket — bármit mondjon is a világ és bármennyire tagadja is a frivolitás — csak ez hát meg és valójában csak ez ragad el.

Ha ellentállt volna *Wagner* urnak és azt feleli udvarias meghívására, hogy nem kíván látni, ez erős, tiszteletreméltó gorombaság lett volna, mely önt egészen más világításba helyezte volna. De így!... Sajátságos, hogy a helyzetek megítélésében önök oly feltűnően ügyetlenek.

Valószínűnek tartom, hogy ön e levél miatt kicsit neheztelni, majdnem azt irtam „duzzogni” fog, de ez ne akadályozza abban, hogy férjemet a harmincezer forintos kölcsön dolgában holnap is fölkeresse. Ami leveletem illeti, úgy éreztem, hogy mondanivalómat meg kellett önmagam irnom. Magyarázhatja, ahogy akarja. Gondolatban, ha tetszik, meg is sértet... Nem törődöm vele, elhíheti. És nagyon lakótelezne, ha többé nem óhajtáná viszontlátni az ön egykori

Julidját.

rendkívüli kiadásait a legnagyobb mohósággal oivassák, kézzel kézre adják, a míg teljesen szét nem rongyolódik. A hangulatból általában azt lehet következtetni, hogy a háromnapos sztrájk bizonyos elkedvetlenedést okoz a vasutasok között. Ők azt hitték, hogy két napnál tovább semmi esetre sem tart a dolog, és íme, most már harmadik napja szünetel az üzem. És Pestről rossz hírek érkeznek...

Katonai vonat Aradon.

(A hatóságok fejei az üzletvezetőségnél.)

Délután négy óra tájban úgy az üzletvezetőségnél, mint az állomáson valami érthetetlen izgalom ütött ki. Az üzletvezetőnél Fetter Géza és Farkas Ernő állomásfőnök hosszabb ideig tárgyaltak. A városházán a rendőrségnél hirtelen nagy futkosás támadt. Sarlot Domokos főkapitány, Green Nándor tb. főkapitány és a rendőrtisztek fel és le szaladgáltak a lépcsőkön. A polgármesteri iroda ajtaja minden pillanatban más rendőrtisztet nyelt el. Valami készült, de hogy mi, azt nem tudta senki, vagy ha tudta is, harapófogóval sem lehetett kivenni belőle.

Az állomáson is kitört ez a rejtelmes izgatottság. A kintlevő katonákat vezénylő százados a telefonhoz hívták. Mikor visszajött, huszonöt embert kitelepített a vasuti fülkékből a nyílt pályatestre. Szaladgálás, kiabálás, az egész pályaudvaron.

Néhány perc múlva kiérkezett Sztankovits üzletvezető és Farkas állomásfőnök. Félrevonultak tanácskozni a századossal. Kisvártatva egy kézkubonyos ember egy óriási tekeres fehér gyapjuszalagot hozott. Rimanóczy Zsigmond, az ügyeletes rendőrtiszt a főkapitányságról kapott utasítás folytán az egyik üzletvezetőségi tisztviselő kíséretében kiindult a Szolnok felé eső pályatestre. Gajda detektív kiállott a perrón szélére és a katonák, meg az üzletvezetőség emberein kívül senkit sem engedett ki a vonat felé.

A perrónon állókra is ráragadt az izgalom:

— Várják a katonai vonatot!

— Nem lehet! Azt Szolnokon kiugratták!

— Valami készül!

Egyszerre feltűnik az állomáson a Sarlot Domokos főkapitány alakja. A városból érkezők hírül hozzák, hogy odabent az a hír van elterjedve, hogy ma este megérkezik egy katonai vonat. Ez még csak növeli az izgatottságot.

Hirtelen előreszalad Sztankovits üzletvezető, és elkiáltja magát:

— Tessék bemenni a perrónról! Ez nem kávéház!

Az egyik rendőr kimegy a perrónon állók közé, és felszólítja őket:

— Tessék bemenni!

A legtöbben engedelmeskednek, csak egy utas kiáltja az izgatottság extázisában:

— Nem megyek! Tessék tisztességes hangon beszélni velem! Itt van az éves bérletjegyem, ez feljogosít arra, hogy bármikor kint lehessenek a perrónon!

Sztankovits üzletvezető egészen magánkivül kiabál:

— Semmi közöm a bérletjegyéhez! Nincs most itt bérletjegy, nincs itt most jog! Azonnal távozzék a perrónról, különben karhatalomhoz nyulok!

— Nem megyek!

— Most kivételes állapot van, önnek kötelessége engedelmeskedni, ha én kitiltom! — kiabál ismét az üzletvezető. — Menjen innen!

— Az isten áldja meg, uram, ne csináljon

most nehézségeket! — könyörög Farkas állomásfőnök.

— Hadnagy ur! — mondja az indulattól rekedt hangon az üzletvezető, — kérem távollátassa el ezt az embert!

— Csak próbáljanak hozzámnyulni! — harogja fenyegetően a másik.

A fehérszakálu, türelmes ur is, aki szerda óta vár, beleavatkozik a vitába. Dühösen mondja.

— Itt ülök már négy nap óta, és most kikergetnek! Ez disznóság!

Az állomásfőnök könyörög. Végre az egyik hadnagy erélyesen lép fel.

— Uraim, menjenek az étterembe! A perrónon nem maradhat civil!

Két perc alatt üres a perrón. A vezénylő százados int. Ot baka feltűzött szuronyával odaáll a gyorsvonat mozdonya elé. Az étteremben levők feszült érdeklődéssel, a végsőig felcsigázott kíváncsisággal lesik, várják, hogy mi fog történni.

Sztankovits felmegy a mozdonyra. Az egyik kiugró párkányon egész a kürtöng kuszik, és megvizsgálja a biztosító szelepet. Ugyanekkor két munkás megragadja az összegöngyölt fehér gyapjuszalagot, és kibontja. A fehér szalag nem egyéb, mint egy hosszú, kátránnyal itatott cső, olyan, mint a tűzoltócsövek. Még egészen új. Két munkás felszakítja a perrón tulsó felén levő hidránstetejét, kistrófolja a vízcsapot és ráhuzza a cső egyik végét. Azzal szaladva megindulnak a mozdony felé. Mikor odsérnek, egy kékruhás munkás felugrik a mozdonyra, és a csövet hirtelen elvágva, leereszti a vizet a biztosító szelep nyílásán át a kazánba.

— Ahá! Megakarják tölteni vízzel a kazánt! — zúgnak fel az étteremben levők. A szivattyút elrontották a sztrájkolók, most így akarnak segíteni a dologon!

A víz szakadatlanul zuhog a kazánba. A feltűzött szuronyu katonák fel és lejárnak a perrónon, ahol izgatottan nézi a műveletet Sztankovits üzletvezető. Mikor azután a kazán meg van töltve, katonákat állítanak melléje. Kiadják a paranosot:

— Senki emberfiát sem engedni a mozdonyhoz!

Ekkorra már késő este lett. A pályaudvart kivilágítják, úgy, hogy meszsiról megint a régi képet mutatja. De senki sem tudja, hogy mit akarnak a mozdonyon.

A dolog magyarázata az, hogy holnap hajnalban Aradról is katonai vonat fog indulni Ujszász felé.

Ma délből ugyanis értekezletre gyűltek össze Sztankovits Miklós üzletvezetőnél a hatóságok fejei: Urbán Iván főispán, Dálnoky-Nagy Lajos alispán, Institóris Kálmán polgármester, Sarlot Domokos rendőrfőkapitány, Lehmann Vince vezérőrnagy, állomásparancsnok, Dittrich ezredes, Baross főszolgabíró, Stengl Andor iparfelügyelő és Szel postafőnök.

Az üzletvezetőség részéről még Fetter Géza volt jelen. Az értekezlet a fölött tanácskozott, hogy mimódon lehetne egy Aradra érkező, és egy Aradról induló vonat biztonságát megővni, s illetve, hogy erre minő hatósági intézkedésekre van szükség? Noha az értekezlet eredményét szigorúan titokban tartják, mégis sikerült annyit megtudnunk, hogy elhatározták, miszerint holnap hajnalban egy katonai vonatot fognak megindítani Ujszász felé.

Határozottan tartja magát az a hír, hogy az aradi 33-as gyalogezred 15-ik és 16-ik századát készenlébe helyezték, hogy a holnapi napon utnak indíthassák őket.

A két századból minden közbeeső állomáson letesznek néhány embert, és katonailag megszállják a Szolnok felé vezető vonatot mindaddig, a míg a Budapestről ma indult katonai vonatok valamelyikével nem találkoznak. Akkor azután a teljesen megszállott vonalon megindítják a közlekedést. A hajnalban induló vonattal megy Sztankovits üzletvezető is.

A kereskedők az üzletvezetőnél.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara közös bizottságát Kristyóry János elnök tegnap délelőtt sürgősen ülésre hívta össze. Az ülésnek az volt a tárgya, hogy módot keressenek, miképen lehetne a vasutasok sztrájkjából a helyi kereskedelemre hárult nehézségeket enyhíteni. Jelesül arról volt szó, hogy a megérkezett és már értesített áruknak valamiképen a raktárakból való kiadása kieszközöltessék, s hogy az állomás sorompóin belül levő petroleumraktárakból a kőolajnak kihazatala megengedtesse. A kérdéshez a jelenvoltak valamennyije hozzászólt. Tedeschi Viktor azt javasolta, hogy tegyen le a kamara a vasutnál fuvardíjbiztosítékot, hogy ez se lehessen akadálya az áruk kiadásának, azonban ezt az ülés melőzendőnek tartotta.

Végül abban történt megállapodás, hogy Kristyóry János elnök vezetése alatt Éles Armin alelnök, Magyar Ferenc és Tedeschi Viktor kamarai tagokból álló küldöttség ment Sztankovits üzletvezetőhöz azzal a kéréssel, hogy a vasuti raktárakból engedje meg kiadni a már avizált áruküldeményeket, a melyek fuvardíjért akár a kamara, akár az egyes kereskedők a kellő garanciát elvállalni készek, — a petroleum raktárakhoz pedig engedje hozzáférni azok tulajdonosait.

Az ülésen Kristyóry János elnök, Éles Armin és Reinhart Gyula alelnökök, Domány József, Kohn S. N., Magyar Ferenc, ifj. Neuman Adolf, Tedeschi Viktor és Weisz Sándor tagok és a kamarai titkárok vettek részt.

Sztankovits üzletvezető előtt Kristyóry János és Tedeschi Viktor fejtették ki a kereskedők kérelmét. Azt kérték, hogy az árukat, a melyek megérkezéséről a feladók értesítve lettek, s az értesítésen a viteldíj és az utalványozási összeg föl van tüntetve, ennek lefizetése és a Máv. raktározásának közbenjötté mellett a kamara egy bizalmi férfianak jelenlétében kiadassanak, a petroleum-raktárak pedig a rendőrség és a katonai kirendeltség képviselőinek jelenlétében azok bérlőinek kiadásának.

Az üzletvezető teljesítette a küldöttség kérelmét, a minek folytán már délután kezdetét vette a raktárból az áruk kiadása. A kamara bizalmi férfialul Tedeschi Viktor jelöltetett ki, a ki egész délután kinn volt és intézte az áruk kiadás fáradságos dolgát. Az állomás részéről részéről Bakos Pál ellenőr, raktárnok, a rendőrség részéről Rimanóczy Zsigmond rendőrtiszt volt jelen, s azonkívül a katonai kirendeltség egy része.

Elsősorban a petroleum-raktárakból adtak ki huszonöt hordót azok bérlőinek, a fiumei, bihar-szilágyi és oravicai petroleum-finomítók aradi képviselőinek. Kiadták a Dürr Gusztáv, Éles Armin és Fejér Gyula cégeknek, gyorsszállítmányként érkezett sonkát, azonkívül az aradi gyermekmenhely berendezéséhez érkezett felszereléseket, a melyekre nézve Hammer-schlag vállalkozó Tedeschi Viktort megkereste.

Még egy megkeresés érkezett: egy makói asszony tizenöt zsák különböző zöldségnek és élelmiszernek kiadását kérte, de miután a föl-

adó vevény nem volt nála, a kérést a legjobb akarat mellett se lehetett teljesíteni. Az asszony erre sürgönyözött Makóra a földművelésügyi miniszternek.

Az áru-kiadást holnap délelőtt folytatják. Mikor megkezdtek az árukiadást nagy publikum csődült össze és bámulta a bezárt áruk felszabadulását.

Tárgyalások a kisegítőikkel.

Sztankovits üzletvezető ma délelőtt magához hívatta az aradi fa- és fémipari szakiskola művezetőit és kérdezte tőlük, hogy hajlandók lennének ők, ha szükség lenne, a forgalom helyreállításában segídenek.

A művezetők, kijelentették, hogy miután ők állami alkalmazottak, és tudják, hogy hűséggel tartoznak az államnak, szívesen állanak rendelkezésre oly munkában, a mely az ő képességüket nem haladja meg.

Az üzletvezető erre megkérdezte mindegyiket, hogy a gépkezelés mily ágában járatosak s aztán arra kérte őket, hogy a délelőtti folyamán tartózkodjanak az iskolában; ha szükség lesz rájuk, majd hivatalni fogja őket. Ez azonban nem történt meg.

Az üzletvezetőség központjához beosztott mérnököket és segédmérnököket ma reggel felakarták szólítani mozdony-szolgálatra, ezek azonban nem jelentek meg a hivatalban.

Azok a műszaki állami tisztviselők, a kik tegnap meghívást kaptak a mozdonyvezetői szolgálatra, ez ideig még nem tudják, hogy mikor és mi módon fog ez a szolgálat történni.

Főjelentés egy mozdonyvezető ellen.

Részletesen megírtuk a tegnap délután lefolyt, meghiusult mozdonyindítás történetét. A mikor a fűtőházban a mozdonyt befűtötték, s a mozdonyvezetővel tárgyaltak, hogy az kiinduljon, egy Molnár nevű almozdonyvezető elolította a mozdonyban a tüzet, s kibocsátotta annak vizét, a mivel az képtelen lett az indulásra. A mozdonyvezető ellen az üzletvezető bűnvádi főjelentést tett az aradi kir. ügyészségnél, a minek következtében ma délelőtt a fűtőházban helyszíni szemle volt, a melyen jelen volt az üzletvezető, a fűtőházi főnök, az ügyészség egy tagja és Stengl Andor iparfelügyelő. A szemle, amint értesültünk, olyan eredménnyel végződött, hogy az almozdonyvezető ellen nem lehet bűnvádi eljárást folytatni.

A sztrájk Budapesten.

A sztrájk tanyája eseményei.

A sztrájkolók kedve nem egyforma. Akad olyan része, mely könnyebben veszi a dolgot, míg más része csüggedt. Ez a rész szomorúan vélekedik a kormány álláspontjáról. Általában azonban olyan a hangulat, hogy ki fognak tartani.

Az egész sztrájk tanyán ma se volt semmi zaj, se rendezvény, de ugyiszlóan óráról órára nőtt a türelmetlenség, a melylyel lesték-várták, hogy mi hír jön onnét, honnan sorsuk eldöntését lesik.

Ma délelőtt tíz órára volt kitűzve a Demokráta körben a végrehajtó bizottság és Vörös László nyug. államt. kár találkozása. Ez alkalommal akarta átnyújtani a bizottság a memorandumot, a melyet az éj folyamán kidoigoztak. Ez a találkozás azonban elmaradt. A végrehajtó bizottság tagjai nem mentek el a körbe, hanem a kérelmekre Vásonyi Vilmos adta át a memorandumot Vörös Lászlónak. A végrehajtó bizottság azzal okolta meg távolmaradását, hogy a tegnap esti misztifikációkövetkeztében határozatot hozott, mely szerint

nem távoznak el a tanya közeléből, nehogy valami módon ismét szétszélesszék az embereket. Azt akarják, hogy a sztrájkolók ne maradjanak vezér nélkül egy percig se és törhetetlen legyen közöttük a szolidaritás.

A határozatot Sarlay tudatta telefonon Vásonyival, hozzátéve, hogy ha Vörös László tárgyalni akar velük, legyen szíves kifáradni a tanyára. Vörös erre megizente, hogy kimegy a sztrájk tanyára.

Délután azt a hírt hozták, hogy Vörös László nyugalmazott államtitkár lemondott a közbenjárásról és a miniszterelnök Dobieczy Sándor orsz. képviselőt, a volt debreceni üzletvezetőt bizta meg azzal, hogy a kormány ultimátumát a sztrájk vezéreinek átadják. A kormány megbízottja — jelentette ez a hír, — ki fogja jelenteni, hogy a kormány nem hajlandó semmi további engedményre.

Délután Dobieczy künn is járt a sztrájk tanyán és kapacitálta a sztrájkolókat. Intette őket kötelességük teljesítésére és arra a sok és nagy szerencsétlenségre, a melyet makacsságukkal előidéznek.

A bizottság erre megkérte Dobieczyt hogy vele tárgyaljon. Erre bevonultak a bizottság szobájába. Este kilenc órakor ez a tárgyalás még tartott.

Rudnay főkapitány is künn van a sztrájk tanyán.

Az igazgatóság, a budapest-balparti üzletvezetőség és az építészeti főosztály tisztviselői, kik tegnap sztrájkba állottak, a sztrájkolók terrorizmusa folytán, ma ismét szolgálatba állottak.

A nyugati pályaudvar főnöksége, a mely a sztrájkolók pártján van, ma délután három órakor stafétával azt az üzenetet küldte a sztrájk tanyára, hogy a világot se ellenkezzenek tovább, hanem fogadják el a kormány ultimátumát, mert mindannyunkra katasztrófa vár.

A fővárosban ma az a hír terjedt el, hogy a Déli vasut alkalmazottjai is sztrájkolnak, és már be is jelentették a sztrájkot, de se a Déli vasut állomásfőnökségénél, se a budapesti üzletigazgatóságnál nem tudnak ily mozgalomról.

Ma délelőtt Szolnokról kerékpáron két sztrájkoló érkezett Budapestre. Ezek érdekes híreket hoztak Szolnokról. Azt beszélték, hogy Szolnokon 2900 vasutas sztrájkol. A közönség pártolja őket, a mennyire lehetséges szállást, ellátást nyújt nekik. A városban van most 520 erdélyi vasutas, akik fel akartak menni a budapesti nagygyűlésre, de ott rekedtek. Beszélték azt a hihetetlen dolgot is, hogy Szolnoknál nem mehet tovább a vonat, mert a sztrájkoló a sineket felszedték.

Elterjedt hírek szerint 300 sztrájkoló titokban elhagyta a sztrájk tanyát. Azt is beszélték, hogy Rudnay kezében oly utasítás és meghatalmazás van, hogy az esetben, ha a kormány ultimátumát el nem fogadják, akkor karhatalommal szét kell ugrasztania a sztrájk tanyát, s a 18-as bizottságot le fogják tartóztatni. A bizottság úgy védekezik a letartóztatás ellen, hogy nyomban helyetteseket választott, a kik szintén választottak helyetteseket, úgy, hogy jelenleg három 13-as bizottság van. A sztrájkpénztár kezelői becsületszavukra fogadták, hogy mihielyt letartóztatják őket, a pénztárt átadják az új pénztárkezelőknek.

A függetlenségi párt és a sztrájk.

A függetlenségi pártban újból belső viszály támadt, ezuttal a sztrájk miatt. A párt idősebb tagjai azt akarják, hogy Tisza eljárását a pártból senki ne bírálja addig, míg a sztrájk befejezést nem nyert. Az ifjabbak azonban a kritika elhalasztá-

sát nem akarják. E miatt az öregek keserű szemrehányásokat tesznek nekik. Legközelebb külön értekezleten fognak ezzel foglalkozni.

A katonavonatok indítása.

A kornauburgi vasuti ezred hetven mozdonyvezető katonája jelentkezett ma szolgálattételre a budapesti nyugoti pályaudvaron, de a reggeli órákban dolguk nem akadt, mert a több irányba induló vonatok vezető és kísérő személyzete még tellett a mérnökökből és szolgálatot teljesítő hivatalnokokból.

A Bécs felé reggel 9 óra 55 perckor indult személyvonatnak százhusz utasa volt. A vonat a rákosi rendező pályaudvaron fél órát vesztegelt, mert a lokomotivnak baja esett, s Budapestről kellett egy másik mozdonyt kérni. A kisegítő géppel aztán zavartalanul folytatta útját a vonat Bécs felé!

A pályaudvaron Daróczy állomásfőnök utasítja az új vonatvezetőket, akik mivel vonatvezetői gyakorlatot rég nem folytattak, sokat felejtettek. Délután 1 óra 50 perckor indult innét egy vonat, melyet Köpöcsy mérnök igazgat. A gép makacsodik, s nem akar indulni. Végre megtalálják a bajt, egy csavarintás, s méltóságteles lassúsággal megindul a vonat a nyílt pálya felé. Ezzel a vonattal nem megy katonaság, de a pályatestet végig katonai őrség tartja megszállva, minden 30—40 lépésnyi távolságban egy-egy katonai őrszem áll, mely senkit sem enged a sinre, míg a vonat el nem haladt előtte.

A Keleti pályaudvaron délelőtt nyolcvannyal vasuti ezredbeli katona jelent meg. Ezek segítségével aztán 2 óra 15 perckor két vonat indulhatott meg: az egyik Győr felé, a másik Szolnok felé.

A vonatokat a katonai ezred legénysége vezette. A két vonat lokomotivján a vasuti ezred két-két káplárja egy fűtő és egy mérnök foglalnak helyet. A gépet a katonák vezették, és katonák látták a kalauzok teendőit is.

Előkészületek a forgalomra.

A Magyar Államvasutak igazgatóságában állandóan tanácskoznak, hogy a vasutas ezred szolgálatát mily vasuti irányban vegyék igénybe és lehet-e számítani a közbeeső állomások tisztviselőinek szolgálatára. Végül arról intézkedtek, hogy az új alkalmazottak fölvetelével könnyítsék meg a vasuti forgalom megindítását. A vidéki állomási tisztviselőktől egyre érkeznek a távirati válaszok, a melyekben a tisztviselők, állomásfőnökök sorra megtagadják a szolgálatot. Egyik-másikuk azzal védekezik, hogy a vasuti alkalmazottak terrorizmusától tartanak.

Már ma délelőtt sok állásnélküli, vasuti és táviró-tiszti képesítéssel bíró fiatal ember jelentkezett fölvetésre és azonnali való szolgálat tételre. A szolgálatra alkalmas és képesítéssel bíró ifjak fölvetelét már meg is kezdték, de erre nézve holnap szélesebb körben intézkednek, mert remélik, hogy a sztrájkolók, vagy legalább nagy részük munkába állanak. Ha ez meg nem történik, holnap minden szolgálatra alkalmas jelentkezőt fölvesznek.

A mozgósítás előkészületei.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter elindult Bécs felé. A miniszter bécsi útjáról kalandos hírek terjedtek el.

Hír szerint Nyíri arra kér felhatalma-

zást a királytól, hogy azokat a vasuti alkalmazottakat, kik tartalékos vagy póttartalékos katonák, azonnal behívják fegyvergyakorlatra és azután szolgálati uton beosszák szolgálattételre a vasutakhoz. Ezek a vasutasok, ha katonai juriszdkció alá jutnak, akkor a szolgálat teljesítését meg nem tagadhatják, s kötelesek föltétlenül engedelmessé válni a fölöttes hatóságnak. A mozgósítás azonban tömördek millióba kerülne, s valószínűleg sok vérontással is járna.

Előkelő politikusok beszélnek, hogy a királyt rendkívül foglalkoztatja és nagyon izgatja a sztrájk ügye.

Bécsben egyébként mindent katonai szempontból ítélnék meg. Hogy vasuti sztrájk egyáltalán előfordulhat, ez nem szerepelt a vezérkarnak minden eshetőségre kiterjedő mozgósítási tervei között. A legfelsőbb katonai hatóságok később arról beszélnek, hogy a magyarországi csapatok egy részét mozgósítani fogják, részint azért, hogy a vasuti szolgálathoz szükséges legénység rendelkezésre álljon, részint, hogy a Máv. szolgálatában álló tartalékosokat katonai fegyelem alá szorítsák.

A mozgósítási parancs.

A késő éjjeli órákban az egész helyzet megváltozott azon legfelsőbb parancs folytán, a melyben a király a hadsereg és a honvédség tartalékához tartozó összes vasuti hivatalnokok és alkalmazottak katonai szolgálatra leendő bevonulását rendelte el. A legfelsőbb parancs szövegét lapunk első oldalán közöljük.

A király parancs híre a fővárosi szerkesztőségekben éjjel jutott tudomásra. A sztrájk-tanyáról a vasutasok rég eltávoztak. Csak a sztrájk-bizottság tagjai voltak fenn a Demokrata-körben. Ezek azért tartózkodtak itt, mert a mikor Vörös László küldetéséről lemondott, kérvették a sztrájkolók, hogy ő mint a vasutasok barátja, tárgyaljon tovább ügyükben a kormányval. Vörös László meg is ígérte, hogy beszélni fog Hieronymival és előadja neki azon feltételeket, a melyek mellett a vasutasok hajlandók a munkát megkezdeni s azután, tizenegy óra előtt, eljön a Demokrata-körben.

A vasutasok várták Vöröst, de az nem jött, hanem azt üzenté, hogy a dolgok annyira kiélesedtek, miszerint már nem segíthet. A következő pillanatban jöttek az újságírók a Demokrata körbe s hírül hozták a király mozgósítási parancsát.

A vasutasok a legnagyobb megdöbbenéssel fogadták azt. Mindegyik félt a bekövetkező eseményektől. Sötétebbnél-sötétebb képeket festettek erről az újságírók előtt.

A sztrájkolók már szét akartak oszlan, hogy holnap reggel hét órakor a sztrájk-tanyán bejelentsék a megváltozott helyzetet, és fölhívják a vasutasokat, hogy annak folytán határozzanak. Azonban Eötvös Károly azt izente nekik, hogy ne menjenek még szét, mert ő most tárgyal Hieronymival s az eredményt hírül fogja nekik adni.

Fél kettőkor éjjel után még egyre

tartanak a tárgyalások Eötvös és Hieronymi között. A tárgyalások eredményét óriási izgatottsággal várják.

Elakadt vonatok.

A fővárosban ma az a riasztó hír terjedt el, hogy a személyvonatot, mely reggel indult Budapestre, baleset érte. Azt beszélték, hogy a rákosi rendező pályaudvaron kisiklott. Más hírek szerint, hogy Marcheggnál a munkások megállították. Mindebből annyi igaz, a személyvonat lokomotívját, melyet Czukker mérnök vezetett, csőrepedés érte, de baleset nem történt. A vonat az új lokomotívval egy óra tiz pernyi késéssel tovább indult.

A keleti pályaudvarról Miskolc és Pécs felé indult kilenc és tiz óra között két vonat. Ez a két vonat katonákat szállított.

A keleti pályaudvarról elindították Aradra a 606 számú rendes személyvonatot is. Egy mérnökkel Szolnok felé indult meg, de csak Tápió-Györgyéig jutott. Ennek a vonatnak a sorsáról más uton is értesültünk. Erre vonatkozólag a következő aláírás nélküli táviratot kaptuk:

„Aradi Közlöny

Arad.

606. számú vonat eddig eljött, itt mozdony vezető megtagadta továbbvitelt.”

Hatvanból jelentik, ma délelőtt tizenegy órakor egy bosnyák katonákkal telet vonatot érkezett ide Budapestre, de nem mehetett tovább, mert a mozdonyvezető és futó elhagyták a vonatot.

A király és a sztrájk.

Bécsből táviratozzák, hogy a királyt rendkívül bántja a vasuti sztrájk. Ő felsége elrendelte, hogy a kabinetiroda minden újabban beálló fordulatról azonnal tegyen neki jelentést. Tisza István miniszterelnököt erősen várják. A miniszterelnök ma este indult Budapestre Bécsbe.

Ötezerhatszáz új vasutas.

A hivatalos lap holnapi száma fogja közölni, hogy a Magyar Allamvasntak igazgatósága 5600 új alkalmazottat nevezett ki.

Budapest és Bécs, valamint Budapest és Szolnok között rendes vasuti személyforgalom helyreállott. A miskolci és szatmári vonalakon is megindult az üzem.

Szolnokról Aradra holnap reggel szolgálati vonatok fognak megindulni a forgalom felvételére és annak előkészítésére. Ugyanilyen vonatok indulnak Nagyvárad és Szeged felé is.

Azokon az állomásokon, a melyen félni lehet attól, hogy a vasuti távirát a sztrájkolók megrongálják, a távirát az állami táviró személyzetre fogják bízni.

Szénhiány a fővárosban.

A vasutas-sztrájk következtében három nap óta nem érkezik szén a fővárosba. Ha a forgalom szünetelése még csak néhány napig fog tartani, nagyon érezhető lesz Budapesten a szénhiány. A gyárak, vállalatok és egyéb magánintézetek által fölhalmozott készletek még néhány napig elégségesek, bár a szénfogyasztás óriási nagy. A nagy szükségletet más uton módon fedezni teljeséggel lehetetlen. A pécsi bányák a sztrájk hírére öt uszályhajót indítottak Budapestre, szénrel megrakodva, de a szállítás sokáig tart, nehézkes és a szükségletet fedezni nem képes. Hajójáratok mentek ma Patkósba, hogy esetleg a dorogi bányákból hozzanak szenet, de ez is öt napig tart.

Az utolsó hírek.

Éjfélután két órakor éjjel jelentik, hogy a tárgyalások Hieronymi és Eötvös között véget értek, de különösebb eredményvel nem jártak. A tárgyalások eredményéről csak annyit tudni, hogy a mint Tisza megérkezik Budapestre, vele fog tárgyalni. Eötvös kijelentette, hogy vállalkozik a közvetítés hálátlan szerepére, mert úgy látja, hogy dologbeli ellentétek nincsenek, csak hiúsági kérdések szolgálnak akadályul.

Azok a sztrájkolók, a kik a mozgósítási parancsot még az éj folyamán hírül vették, azt egykedvűen, sőt kissé gúnyosan mosolyogva fogadják. Nem hiszik, hogy keresztül vihető lesz. Egyikük azt mondja, hogy a mozgósítás idejére bevonulnak szolgálatra, s mihelyt annak vége lesz, újra sztrájkolnak. A másik azt mondja, hogy a bevonulás idejére úgy fogják teljesíteni a szolgálatot, hogy ez zavarokat fog okozni, a mi annyival inkább lehetséges, mert nem kapnak szakértő vezetőket. Azt hiszik, hogy az egész mozgósítási parancs csak az utolsó fenyegetés a kormány részéről, a melyet azonban végrehajtani nem fognak.

Az éj folyamán az a hír terjedt el, hogy a vonat, a melyen Tisza István Bécsbe utazott, kisiklott. A hirt azonban eddig megerősítés nem követte s ez valószínűleg nem is igaz.

A sztrájk a vidéken.

Fiuméből táviratozzák: Ludvig elnökgazgató ma este táviratilag felszólította az itteni vasutas alkalmazottakat, hogy elbocsájás terhe mellett álljanak munkába. A vasutas alkalmazottak azonban erre határozott nemmel feleltek.

Debrecenből táviratozzák: Ma a belügyminiszter engedélyével 16,000 vasuti alkalmazott tüntető körmenetet tartott, amely délelőtt fél tizenegy órától délután egy óráig tartott. A csendőrség, a katonaság és a rendőrség készenlétben voltak, de rendzavarás nem történt.

Az oroszok újabb vesztesége.

(Az orosz-japán háború.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 22.

A háborúnak ismét nagy eseményei vannak. Az amugy is tönkre silányított orosz flottát ismét veszteség érte. A japánok ma elsüllyesztettek egy orosz torpedót, a melynek legénysége a vízbe fullt.

Az utóbbi idők csapásai, ugylátszik, azt a hitet érlelték meg Pétervárott, hogy az egész hadvezetés elejétől végig el volt hibázva. Természetesen ilyen esetben úgy a felsőbb köröknek, mint a népnek bünbak kell. Ennek a bünbaknak a szerepet Alexejev helytartó nyakába sózták. A szegény tábornokot, a ki abban a hitben ment a keletázsiai partokra csatázni, hogy a nemzeti hős babéraival térhet meg a fehér cár lábai elé, most lemondásra kényszerítették. Ezzel ugyan vajmi keveset lendítenek az orosz flotta sorsán és Port-Arthurnak minden órában várható elestét sem akadályozzák meg, de hát tudvalevő,

hogy nagy nemzeti szerencsétlenségek mindig megkövetelik a maguk erkölcsi halottját is. Alexejev is áldozatul esett a Petropavlovszk katasztrófájának.

Mai távirataink a következők:

Pétervárról táviratozzák: *Kuropatkin* tábornok a cárhoz intézett táviratában két japán tiszt kivégzését jelenti, a kiket a vasut megromlásának kísérlete miatt agyonlőttek.

Egy tokiói távirat jelenti, hogy a japán hadügyminiszteriumban folyton *csapatosan* jelentkeznek az önkéntesek, tízennégy évestől kezdve hetven esztendőskorukig. Számos olyan katoná is jelentkezik a csapatokhoz való beállásra a kiknek szolgálati ideje rég letelt.

Pétervári távirat jelenti: *Alexejev* helytartónak a cárhoz intézett távirata szerint *Port-Arthur* közelében több orosz torpedó-naszád kémliő szolgálat közben küzdelembe került négy japán torpedó-naszáddal, miközben a *Strasny* nevű orosz torpedó-hajó elsüllyedt. A torpedóhajón levők, öt ember kivételével, mind elsüllyedtek.

London, április 22. A japánok *Fort-Arthur* állandóan ostromzár alatt tartják. Itt minden órában várják az erőd bevételének híreit.

Szentpétervár, április 22. *Kuropatkin* tábornok az ut óriási fáradalmi és erős meghülés következtében komoly betegen fekszik.

Szentpétervár, április 22. *Alexejev* helytartót *reakényszerítették*, hogy e méltóságáról lemondjon.

Kocsiposta a sztrájk alatt.

(Arad—Temesvár és Arad—Zám között.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A régi idők delizsanc-postáit ujtotta föl a vasuti sztrájk. Négyes fogatu postakocsik, váltott lovakkal viszik a leveleket; csak épen, hogy delizsanc helyett karriell a neve. Persze igen lassu ez a posta a vonatéhoz képest, de a szükségesen ez is segít valamennyit.

Az első ily karriol-postakocsi, vagy, hivatalos néven „közuti járat“ ma délután három óra 38 perckor érkezett meg az aradi főpostahivatalhoz, Temesvárról. A kocsi délelőtt negyedik órakor indult el Temesvárról; s ment egész Vingáig, ott a postalovakat *Gyürky* László gróf vingai földbirtokos lovai váltották föl, s azok jöttek be Aradra. A karriol csak leveleket és lapokat hozott, csomagot és pénzt nem. A különös négyes fogatnak, s a pihegő, szép négy fekete lónak nagy publikuma volt; postahivatal egész személyzete lecsődült a látására. Az öregebb tisztviselők azt mondták a fiataloknak:

— Maguknak *ujság* az ilyesmi! Mi már láttunk fiatalabb korunkban, csak hogy akkor nem volt vasuti sztrájk, hanem — *delizsanc!*

A karriol nemcsak az Aradra szóló levélpostát, hanem a *Budapest*, *Gurahonc* és *Erdély* felé továbbítandó leveleket is elhozta, a melyek továbbításáról az aradi postahivatal tartozik gondoskodni.

A karriol körülbelül egy órai tartózkodás után ment vissza Temesvárra, elvívén az oda szóló postai levélküldeményeket. Holnap, ha a vasuti forgalom helyre nem áll, ugyanez a közuti járat indul Temesvárról Aradra és vissza, körülbelül oly időben, mint ma.

Ma este kilenc órakor az aradi postahivatal indított egy karriolt Zám felé. Ennek lovait *Paulis*, *Konop*, *Berzova* és *Soborsin* állomásokon váltják föl. Mindenütt az illető postahivatal, a melyet előzően táviratban értesítenek, tartozik

gondoskodni, hogy a váltásra lovak álljanak készen. A karriol előreláthatóan holnap reggel kilenc órakor érkezik Zámra.

Az aradi postahivatal egyébként utasított hogy a *Budapest* felé szóló levélküldeményeket az arad-csanádi egyesült vasutak arad szőregi vonalának útján, *Szegeden* át továbbítsa. Az Acsev. kocsijai tudvalevően csak *Szöreg*ig közlekednek, mert ezentul már a vonal a Magyar Államvasutak. Szegedről naponta egyszer kocsijön át Szöregre az Acsev. által hozott küldeményekért; Szegedről azután közuti járatok továbbítják azokat Budapestig. Ugyanezen uton jutnak Budapestre a levélpostai küldemények Aradra, s ezen az uton át, az aradi postahivatal továbbítja a Budapest felé jövő postát *Temesvár*, *Erdély*, *Brád* és *Kétegyháza* felé. Hogy így mennyi időbe telik, a míg egy levél Budapestre jut, bajos megállapítani; körülbelül husz órát mindenestre igénybe vesz.

Egyébként arról is értesítést kapott a posta-főnökség, hogy *Budapest*ről 8 óra 10 perckor elindult egy vonat Arad felé, hogy azonban ez mikor érkezik, hogy egyáltalán eljuthat-e Aradra, fölöttebb bizonytalan. *Szél* Ernő postafőnök táviró és telefon útján kérdezősködött az egyes állomások postahivatalainál, de semmi hírt nem kapott. Allítólag a katonai vonat *Tápió-Szelle*nél elakadt. Ha ügygyel-bajjal el is tud Aradra jutni (a mit a vasutasok egyenesen kizártnak tartanak) legfőbb holnap reggel lehet itten.

A csomagforgalmat az aradi postahivatal az arad-csanádi egyesült vasutak vonalainak kivételével, egyelőre egészen beszüntette. Pénzt a dolog veszedelmes voltára való tekintettel, szintén nem továbbítanak, de az utalványozás rendben megy.

A karrioljáratokon kívül Budapestre ma a régi idők kedélyes társas kocsijai is megindultak ma Budapestre. A harmincas évek reminiscenciáit ébresztette fel ezzel a sztrájk, azokat az emlékeket, amelyeket a kürtölő postakocsis és ártatlan szerelmi történetek kapcsolatba hozásával aknáztak ki az akkori írők. Budapestre telefonálják, hogy onnan ma déli egy órakor indultak el öt irányban a karriol és társaskocsijáratok. Az utirányok a következők: Budapest—Esztergom, Budapest—Gödöllő—Hatvan—Zólyom, Budapest—Gyöngyös—Eger—Miskolc—Sátoraljaujhely, Budapest—Mezőtúr—Arad, és Budapest—Szeged.

A póttartalékosokat nem bocsátják haza.

(A hadtestparancsnok intézkedése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A vasutasok sztrájkjának egyik szomorú következménye, hogy a póttartalékosokat, a kik január óta vannak szolgálatban a múlt évről elmaradt sorozás miatt, s a kiket már csak egy nap választott el attól, hogy hazamehessenek, nem bocsátják el.

Az aradi cs. és kir. 33. gyalogezredhez *Schwitzer* Lajos tábornok, a temesvári 7. hadtest parancsnoka rövid távirati rendeletet küldött, a mely meghagyja, hogy a szolgálatra behívott póttartalékosok további intézkedésig ne szabadságoltassanak.

A póttartalékosokat, a hadügyminiszternek néhány nap előtt kibocsátott rendelete szerint április 23-án szabadságolták volna. Az ujoncok csak május 10-én vonulnak be, de a hadügyi vezetőség, tekintettel a békeállapotra, hajlandó volt arra, hogy két hétig ugyanoly hiányos lét-

számu legyen a hadseregben, mint a minő az októberi bevonulások előtt szeptember közepétől október 6-ig szokott lenni. A vasutasok sztrájkja azonban máris kívánatosá tette mindenütt katonai erő kirendelését, s esetleg oly fordulattól is lehet tartani, a mikor esetleg nagyobb mérvű fegyveres erő kirendelése lehet szükséges. E miatt úgy látszik, a hadügyi vezetőség nem akart a létszám-hiányba belemenni, s ez az oka, hogy a póttartalékosokat nem bocsátják haza.

Az aradi gyalogezrednél körülbelül háromszáz póttartalékosot érint ez a fordulat, a kik nagy szomorúsággal vettek hírvül a hadtestparancsnok intézkedését. Hogy a rendeletben foglalt „további intézkedésig“ meddig tart, természetesen a vasutasok sztrájkjától függ.

TANÜGY.

(—) Az aradi tanítók körének tanügyi szakosztálya f. hó 23-án d. u. fél 5 órakor, a Weitzer János-utcai finiskolában ülést tart, melyre a tagok ezuton tisztelettel meghívotnak.

Aradváros vagyona.

(Tizenkét millió vagyon, öt millió adósság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A törvényhatósági bizottság tagjai most kapták meg a *Bund* Henrik főszámvevő „vöröskönyveit“: azokat a részletezett kimutatásokat, a melyekben a főszámvevő az elmúlt évi bevételekről, kiadásokról és a zárószámadásokról, végre pedig a város vagyoni állapotáról számolt be.

A zárószámadás adatairól már szoltunk. A város vagyoni mérlegének nevezetesebb számai ezek:

A város földjeinek értéke 3,739,365 korona; épületeinek értéke: 4,511,540 korona; a javadalmaknak és egyéb bevételeknek pénzösszegeben kifejezett értéke 1,848,675 korona.

Az értékpapírok értéke 1,516,200 kor. (ezek között van: „egy darab magyar vígszínházi részvény: 400 korona.“) a követelések összege kétszáz ezer korona, az alapok vagyona 174,862 korona. Az összes vagyon tizenkét millió 509 ezer 822 korona.

A város adósságának legnagyobb részét, a mit ismeretes, az osztrák földhitelintézetektől vette föl. A különböző kölcsönökből még fenáll:

	Korona
a konvertált különböző kölcsönökből	1920287.—
a vágóhid építésre fölvevett 25,200 koronából	231977.—
a honvéddyaloglaktanya kibővítésére fölvevett 128000 koronából	117839.—
a honvédhuszárlaktanya (a régi, már lebontott kaszárnya) kibontására fölvevett 84000 koronából	78759.—
a fa- és fémipariskola építésére fölvevett 124,000 koronából	117239.—
Marospart erődítéséhez fölvevett 220,000 koronából	212017.—
a kulturmérnöki épület építéséhez fölvevett összegből	47178.—
a csatornázás létesítésére fölvevett 1,700,000 koronából	1593738.—
Ezenkívül tartozik a város az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár, a fa- és fémipariskola kibővítésére fölvevett 23000 koronából	13000.—
a városi törzsvagyonok, az új honvédhuszárlaktanya építésére fölvevett kölcsön után még	349066.—

Ezenkívül kisebb adósságai vannak a városnak (a többek között a görög katolikus hitközség harangozó alapjának adós a város 840 koronával.)

Az összes teher kitesz 4 millió 823 ezer 443 koronát. A város tiszta vagyona tehát a múlt év végén volt: 7 millió 665 ezer 889 kor. 53 fillér. Még mindig elég szép állapot ahhoz, hogy Arad városa fölött ne kelljen kétségbe esni.

Az Edvárd-huszárok Aradon.

(A 12. huszárok érkezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A Lembergől ide helyezett cs. és kir. 12. huszárezred egyik osztálya ma délelőtt vonult át Aradon: nem az aradi, hanem a Nagykikindára rendelt divízió.

A 12. huszárezred 1. osztálya délelőtt tíz órakor érkezett a simándi uti országúton a városba. A város végén a helyőrség részéről Dittlich Albert ezredes és Wittamschek Lajos főhadnagy ezredsegédtiszt fogadták és vezették őket. A József főherceg-úton, Andrássy-téren és a Szabadság-téren nagy föltűnést keltettek a világoskék stíllás, poros huszárosapat, a melyet az 1. osztály parancsnoka, Koch Lajos alvezetett.

A huszárok Aradon át Ujaradra mentek s ott el is szállásolták őket. A délután során a tisztek nagy része át is jött Aradra. Ujaradról Németságra, onnét Lovrinba megy, s innét lesz a legközelebbi stáció az osztály új állomás-helye, Nagykikinda.

A 12. ezred törzse és 2. osztálya, a mely Aradra jut, holnap érkezik Aradra; azaz csak a város határába, miután az osztály egyelőre, az aradi huszárkaszárnya istállóinak fertőzött volta miatt, hat hétig Glogovácson és Mikalákon lesz elszállásolva. Még semminemű értesítés nem jött, hogy a város megkerülésével mennek-e vagy a simándi és radnai-utakon át, csak az bizonyos, hogy holnap vége lesz az ország határáról: Munkácstól tartó ferasztó lovas-utnak s végleg megpihenhetnek. A beszállások már megérkeztek mind a két községbe.

A hatóság részéről a 12. sz. huszárezred fogadtatása csak akkor fog megtörténni, amikor az a közös lovassági laktanyába beköltözik.

Mozgósított vasutasok.

(Ötezerhatszáz vasutas elbocsátása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A vasutasok sztrájkmozgalmába vilámként csapott le ma éjjel a királyi parancs. Késő éjszaka érkezett, úgy hogy nemcsak Aradon, de a fővárosban is csupán a reggeli lapokból fog értesülni a közönség a nagyszabású eseményről.

Éjfél után három órakor, mikor e sorokat írjuk, bizonyára kevés vasutas álmodja odahaza a csöndes családi fészeken, hogy holnaptól kezdve már — katoná.

A vasutasok közül azokat, kik a hadsereg kötelékébe tartoznak királyi parancsokkal mozgósították.

A mozgósítás kétféle. Lehet általános, midőn a véderő összes elemeire, összegére vonatkozik, s lehet részleges, midőn annak meghatározott részére szorítkozik.

A jelenlegi mozgósítás részleges. Magyarországon a mozgósítás a közös hadseregére, a honvédségre és a népfelkelésre is a király által rendelhető el.

Mozgósítás idején, a mozgósítási pa-

rancs közhirre tételétől számított három nap alatt minden hadköteles egyén bevonulni tartozik azon csapatokhoz, melyekhez mozgósítás esetére beosztást nyert.

Nagy fontosságú kérdésként merül fel a jelenlegi mozgósítás alkalmából: a katonai szolgálatra behívott vasutasok illetménye.

Bizonyára élénk vita tárgyát fogja képezni a mostani kiélesedett ellentétek közepette, hogy a tényleges katonai szolgálattételre behívott vasutas kapja-e a hivatali fizetését, avagy csak a katonai rangjának megfelelő napizsold jár neki?

A mozgósítással egyidejűleg egy másik csapás híre is érkezett Budapestről. A hivatalos lap holnapi száma ötezerhatszáz új vasutas kinevezését fogja hozni.

Annyit jelent ez, hogy ötezerhatszáz régi vasutas elbocsátatik a szolgálatból s ezek helyét újak foglalják el.

Talán követtek el hibát a vasutasok, de követett el hibát velük szemben a vasuti kormány is s a mikor a hibák és félreértések ilyen kölcsönösségével állunk szemben, akkor mértéken túl szigorúak és elhamarkodottaknak kell tartanunk a kormány intézkedéseit, mert nemcsak sztrájkoló vasutasokról van szó, hanem — magyar családapákról is.

HIREK.

— A miniszterelnök Bécsben. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Tisza István gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma este a déli vasut gyorsvonatán, Nagy-Kamaráson át, Bécsbe utaztak, hogy az 1905. évi közös költségvetés megállapítása tárgyában tartandó közös miniszteri tanácskozásokon részt vegyenek.

— Barabás Béla automobilutja. Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, aki tegnap délután indult el Aradról automobilon, ma délelőtt érkezett meg a fővárosban levő lakására. Első dolga volt, hogy nejevel tudatta szerencsés megérkezését. Utjáról annyit mondott, hogy még tegnap este megérkezett Szolnokra, ahol több ezer vasutas várta, és ahol lelkesen ünnepelték. Szolnokon nagyon elmérgesedettek találta a hangulatot. Reggel ismét megindultak Szolnokról, és azzal a szándékkal ment a képviselőházba, hogy még ma beszédet tart a vasutasok érdekében. Erre azonban nem került sor.

— A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése. A kereskedelemügyi miniszter a forgalom terén beállott zavarok folytán elrendelte, hogy a folyó hó 24-ikére eső vasárnap a munkaszünet részleges felfüggesztésével mindennemű fuvarozási munkálatokat megenged. Ezenfelül szabad vasárnap mindennemű elemiszert előállítani, és úgy piacon, mint zárt helyiségben árulni. A miniszter ezt az intézkedést táviratban tudatta az aradi iparhatósággal.

— Botrány a Reichsrathban. Bécsből táviratozzák, hogy a Reichsrath mai ülésén a cseh radikálisok minden uton megakarták akadályozni a delegátusok megválasztását. Oriási botrányt rendeztek. Fütyültek, a padokat verték. Természetesen a többiek sem nézték nyugodtan a dolgot, úgy, hogy majdnem tettelegességre került a dolog. Az elnöknek nagy nehezen sikerült a botrányt elsímitani.

— Az író-társaság zsurja. Ma délután öt órakor tartotta a Kölcsey-Egyesület irodalmi szakosztálya rendes havi felolvasó ülését, a mely eleinte szombatra volt ugyan hirdelve, de miután

az irodalmi társaság tekintettel volt arra, hogy szombatra van hirdetve a szanatórium-est is, mára tette át a terminust. A vonzó programmu ülés igen szép hölgyközönséget vonzott, amely a zsufolásig megtöltötte a városház közgyűlési termét. Az első felolvasó Bajtay Mihály volt, ki Az alvó viukán, Imádkozás, Hivatalban és A zarándok halála című hangulatos, szép verseit olvasta fel, igaz gyönyörűséget szerezve a hallgatóságának, mely zajos tapsal honorálta az élvezetet. Majd az aradi írók doyenje, Tiszti Lajos lépett a dobogóra. A nőemancipáció kérdéséről csevegett szellemesen. Majdnem minden mondata után kitört a kacagás, amely az ő sajátos, egyéni humorát jutalmazta. A felolvasás végén percekig tartó tapsvihár tört ki. Ezután Aranyossy Janka, az aradi nemzeti színház kedvelt művésznője szavalt el tomboló hatás mellett néhány verset. Az ülés végén Hofbauer Olgának, az előnyösen ismert ironőnek novelláját olvasia fel Illés Zsigmond. A felolvasást ugyan csak hatalmas tapsorkán követte. Popp Vilmosné urnő a zsur megkezdése előtt néhány perccel indispozíciója miatt lemondott az éneklésről.

— Alapítvány Németh püspök nevére. Németh József főszentelt püspök, káptalani nagyprépost háromszoros jubileuma alkalmából, általános és nagy ovációban részesült. Az egyházmegyében, a mint ujabbban jelentik, most mozgalom indult meg, hogy Németh püspöknek f. évi augusztus 24-én véghez menendő félszázados lelkeszi jubileuma alkalmával egy Németh-alapítványra gyűjtés rendeztessék, melynek kamatait szegény tanulók segélyezésére fordítják. Az akció élén a csanádi káptalan és a kerületi esperesek állanak.

— Kubik Béla mentelmi ügye. A képviselőház szerdai ülésén, a mikor a vasutasok sztrájkja először került szóba, Kubik Béla a vita hevében ezt kiáltotta oda Perczel Dezsőnek:

— Hazudik az elnök!

A Ház ezért Kubikot a mentelmi bizottság elé utasította, a mely, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma délelőtt, Szivák Imre elnöklésével tartott ülésén foglalkozott Kubik Béla ügyével, a képviselőház elnökének megsértése miatt megindított eljárás dolgában. A bizottság tekintettel arra, hogy Kubik tegnap már a Házat ünneplően megkövette, kimondta hogy az ügyet ezzel végkép elintézettnek tekintti.

— Felirat az olasz borvám ellen. A magyarországi borkereskedők és bortermelők országos szövetsége átiratot intézett Arad város törvényhatóságához, hogy az olasz borvám ellen intézzen feliratot a kormányhoz. Az átirattal a holnapi tanácsülés foglalkozik.

— Frigyes főherceg automobilon. Pozsonyból táviratozzák: A vonathány következtében Frigyes főherceg ma automobilon utazott Bécsbe, ahonnét, ugyancsak automobilon még ma visszatért.

— Korbuly Bogdáné temetése. Ma délután temették el nagy részvét mellett özv. Korbuly Bogdáné született Voith Teréziát, Korbuly József máv. főfelügyelő édesanyját. A gyászmenet, amelyben nagy számmal voltak képviselve a vasutasok, délután négy órakor indult meg az Aulich Lajos-utca 1-ső számú gyászszobából. Városszerte nagy részvét nyilatkozik meg a matróna családja iránt. A temetésen az elhunyt fia, Korbuly József máv. főfelügyelő nem volt jelen; nem tudják, hogy hol van, és valószínű, hogy még nem is értesült édesanyja haláláról.

— Lelet az exlex-bélyeg után. Ily című, tegnap közölt hirrovatunkra vonatkozólag az aradi kir. adóhivaltól védekező értesítést vettünk, a mely a következőket mondja:

1904. február 15-ike óta, mikor is a m. kir. pénzügyminiszterium első rendelete a törvényen kívüli állapotban elkövetett bélyegcsontkítások után kiszabandó illeték mérvét illetőleg megjelent, az 1903. május 1-e és 1904. április 29-e

közi időben elkövetett bélyegilleték rövidítéséért egyetlen egy esetben sem szabott ki felémelt illeték. Hogy az exlexben elkövetett bélyegcsonkítások után egyesek oly fizetési megnagyasokat is kapnak, melyekben a felémelt illeték is ki van szabva, annak magyarázata az, hogy ezen illetékek még 1904. február 15-é, vagyis az e tárgyban kiadott miniszteri rendelet érkezése előtt szabattak ki és irattak elő s azoknál a felémelt illetéktörvénye már nem áll módjában a kir. illetékkiszabási hivatalnak, minthogy az 1904. április hó 4-én érkezett 1065/904. sz. pénzügyminiszteri rendelet különben is úgy intézkedik, hogy a szóbanforgó, már kiszabott felémelt illetékek, csakis „a felek bélyegtelen kérvényére törölhetők a kir. pénzügyigazgatóság által.” A kir. adóhivatal sem tulbozogság, sem feledékenység, sem egykedvűség nem terhel, mert csak a felsőbbbségtől nyert utasításokat és rendeleteket tartotta be, mi kötelessége; az illeték köteles felek pedig úgy minden ügyekben, mint különösen a szóban forgó esetekben a legnagyobb előzékenységgel utasítatnak és figyelmeztetnek a megfelelő eljárásra.

A dolog érdemében tehát, a mint látszik, teljesen igaz volt a panasz. Hogy az adóhivatal-e a hibás, vagy a pénzügyminiszter, az mellékes. Miután azonban az állam méltóságával az se egyezik össze, hogy egyes felek tájékoztatatlansága, vagy tudatlansága révén oly összegeket vegyen föl, a melyek meg nem illetik: a helyes eljárás az lenne, hogy a mikor egyesek le is akarják fizetni a helytelen lelet bírságot, az adóhivatal közgelei maguk figyelmeztessék a rendeletre, és arra, hogy felebbezzen. Ha már más utja nincs a dolognak.

— **Ehunyt polgármester.** Fehértemplomról írják, hogy *Fronius* Károly ottani polgármester, a III. osztályú vaskoronarend tulajdonosa, nyug. ítélőtáblai bíró, hosszú szenvedés után meghalt.

— **A táviró és a sztrájk.** Budapestről táviratozzák, hogy a vasuti sztrájk óriási mérvben megnövelte a táviratforgalmat. A budapesti postahivatalokban, ahol a táviratok napi forgalma rendszeren 35,000 darab körül mozog, a sztrájk óta a forgalom *százharminc-száznegyven ezer darab táviratig emelkedett.* Ugyanilyen arányban nőtt a telefonforgalom is.

— **A kurticsi jegyzőválasztás.** A *Szerény* Sándor lemondása folytán megüresedett kurticsi jegyzői állása, a mely egyike a megye jobban bevadalmazott jegyzőségeinek, május 4-én délelőtt tartják meg a választást. A pályázati kérvényeket május 2-án délig kell benyújtani Baross Ferenc dr. központi főszofigabiróhoz.

— **Temetés gyászolók nélkül.** Szegedről a vasutas-sztrájk szomorú epizódját jelentik. A Somogyi-utcában végtisztességre gyűltek a fu. noratorok, az utca közönsége, csak épen a gyászolók hiányoztak. Ennek a szokatlan formájú temetésnek a vasuti sztrájk okozta általános forgalmi zavar volt az okozója. Öv. *Kunfalvi* Alajosné temették, a ki a régi Szeged kereskedelmének ősmert szereplője volt. Kefekötő üzletét, mely ma is a Somogyi-utcában van, régebben átadta és hozzátartozóival a fővárosba költözött. Öv. *Kunfalvi* Alajosné tegnapelőtt hunyt el Budapesten, ahol rokonsága úgy intézkedett, hogy az elhunyt szegedi földben, övéi mellett nyugodjék. A tetemet tegnap küldték Szegedre. De az a vonat, mely a koporsót hozta, az utolsó volt a sztrájk kitörése előtt. Így történt aztán, hogy a gyászolók, akik a legközelebbi személyvonaton akarták követni halottjukat, már nem érkezhettek meg Szegedre. Az elmaradt rokonság ebben a nehéz helyzetében táviratilag szólította fel a temetkezési intézetet, hogy az elhunyt temetéséről gondoskodjék. A temetés meg is történt, a gyászolók nélkül.

— **Nagy utépítés a megyében.** Aradvármegye a mint ismeretes, a vámszedési jog ellenében magára vállalta a pécskai, kurticsi, ujs.-t.-anai-, pankotai-, borosjenői-, kisenői- és eleki

vasuti állomásokhoz vezető törvényhatósági közutak kikövezését. Erre a nagyszabású munkára a megye már kibírdette az árlejtést, a melyet május 14-én délelőtt a megyei székház kistermében tartanak meg.

— **Egy nyomorék fiu segítése.** A kis *Dirnbeck* János javára *Szenes* Soma 5 koronát adományozott, egyben értesíti a nyomorék fiúcskát, hogy tőle minden év április 23-án hasonló összeget átvehet. Azonfelül adományozott: *Assael* Margitka 3 koronát, *Révész* Adolf 4 koronát *Weisz* Sándor 6 koronát. Mai gyűlésünk 18 korona. Tegnap kimutattunk 23 koronát, ezzel eddigi összes gyűjtésünk 41 korona.

— **Kis epizódok a nagy sztrájkból.** A vonat indulására váro utasok között egy bécsi gyáros is van, aki Magyarországból szakadt ki az osztrák metropolisba. Még kitűnően beszél magyarul, s miközben ész szakalát simogatja, szafos mondásokkal vigasztalja társait.

— Mi hír hallatszik bácsi? — Kérdik tőle.
— Hát őcsém, épen most jövök a sztrájkolók közül. Azok azt beszélik, hogy ha sokáig így tart a dolog, akkor nem fogunk hamarosan vasuton utazni!

Az egyik aradi hírlapíró ugyancsak súlyosan érinti a sztrájk. Az illető a hírlapírás mellett jogász és szerelmes is. Szerelme tárgya Budapesten lakik, és a kartárs minden második hónapban felmegy a városba — indexügyben. Most is erősen készülődött, hogy vasárnap utazik. Közbejött azonban a sztrájk. A redakcióban épen arról beszéltek, hogy vasárnapra már járni fognak a katonai vonatok, de nem lesz vállalkozó, aki ráüljön egy ilyen vonatra.

— Te sem mersz ráülni, ugye? — évődtek a kollégával, — pedig te ugyancsak szeretnél utazni!

— Hagyjátok el! — felelte busan a kartárs. — En utazom, akármilyen nagy is a veszély. Tudjátok, előttem nincs veszély, ha az — indexemről van szó!

De még az öngyilkosoknak is kellemetlen ez a vasuti sztrájk. Bizonyos rá az egyik szomszédos községben történt tragikomikus eset.

A vasuti baktek, mert hát ő is sztrájkol, unalmában megtette szokott sin szemlélő sétáját. A sinen találkozott egy jelölttel, aki öngyilkossági helyzetben várta a robogó vonatot, mely véget vetne csalódott életének. A baktek megszólítja:

— Aztán maga mit csinál itten?
— Várom a vonatot, mert nagyon csunya már nekem ez az élet — válaszolta a halálra kész jelölt.

— No azt ugyan várhatja, amíg a fizetésüket fel nem emelik.

A jelölt gondolt egyet, felállt és mormogva ment tovább:

— Itéletnapig csak nem várhatok!

— **Öngyilkos menyasszony.** *Ujszentannán*, jelentő tudósítónk — csütörtök délután öv *Rencz* Anna felakasztotta magát s rövid kinlódás után meghalt. A már nem egészen fiatal asszony jegyben járt egy övvegy emberrel s vasárnap lett volna az esküvőjük. *Hét* gyermekhez kellett volna mostohánásk mennie s neki is volt egy gyermeke. Azt hiszik, a sok gyermek keserítette el s ezért követte el az öngyilkosságot.

— **Demonstráció a szerzetesekért.** Nagy népgyűlést tartottak a napokban Vingán, mely azt célozza, hogy az ottani plébánia vezetését ismét fere crendi szerzetesekre bizzák. A demonstráció egy már szentesített jog visszahelyezését óhajtja. A vingai róm. kath. plébániát, írja egy szegedi lap, ugyanis még gróf Csáky Albin minisztersége alatt a ferencrendiektől a világi papok vezetésére bízták. A király ezt jóváagyta és a római kuria végleg el is döntötte. A község, akkor még város, megkapta világi papját és ma Vadász János esperes plébános, mint kánonilag installált plébános segédlelkészével végzi lelkeszi teendőit és mint ilyen onnan el nem mozdítható. De nehézségbe ütközik a ferencrendiek visszahelyezése már csak azért is, mert a rend új konstitúciója szerint csakis mint zárda telepedhet le; egyes plébániákra való kirendelés így ki van zárva. A községnek pedig bizonyára nem áll érdekében, hogy új zárda emelésével szaporítsa amugy is nagy kiadásait.

— **Jótékonyág.** *Szenes* Soma ur 1903. április 23-ika emlékeire huszonöt koronát volt szives az *Aradi Kereskedők Köre* Erzsébet-segítő alapjának adományozni. Az adományért ez uton is köszönetet mond *Hegy* Albert alelnök, az Erzsébet segítő alap gondnoka.

— **A villamos halottja.** Temesvárról írják: *Linzender* János csapos felesége tegnap délelőtt tíz óra tájban néhány percre elhagyta lakását és a szomszédos házba ment vizért, két éves leánykáját, *Jozefint* a szomszée öt éves leányára, *Törész* Appollóniára bízta. Mikor az anya elment, a gyerek elkezdett torka szakadtából kiabálni és minden áron az anyja után akart menni. A kis Appollónia erre kiment a még kisebb *Jozefinnel* az utcára, hol éppen a villamos közeledett a ház felé. A két éves leányka át akart futni az utca tulsó oldalára, a villamos elkapta és a védődeszka *agyonnyomta* a szerencsétlen teremtést. A kocsi vezető nő a igyekezett fékezni, mert a gyermek abban a pillanatban futott le a sinpártól alig két méternyre lévő járdától, amikor a kocsi közvetlen közelben volt. A gyermek anyja éppen akkor jött hazafelé, amikor a szerencsétlenség történt. Látta a történeteket és a kiállott izgalom miatt az utcán elájult. A még élő gyermeket a közeli kerületi betegsegélyző pénztár szanatóriumba szállították, a hol néhány perc múlva meghalt. A kis holttestet még tegnap dé. után boncolták fel. Megállapították, hogy a gyermeket a villamos védő deszkája nyomta agyon. A rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot, melynek folyamán kiderült, hogy a szerencsétlenség miatt nem terhel senkit sem felelősség.

— **Mindenkinek ajánlják,** szeressen meggyőződést különösen arról, hogy hányféle cikk kapható bámulatos olcsó árak mellett *Porter* Vilmos Nagy Áruházaiban, a Szabadság téren, Arad méltó látványosságát és dízét képezi ezen népszerű áruház. Dus, mindenben igazán pazar választékok nyujt a közönségnek és a legcsekélyebb haszonnal beérni, mert nem az árakon óhajt nyereszkesedni, hanem a forgalmat akarja emelni. *Porter* ezen nagy áruháza a közönség érdekeinek magasabb kielégítésében összesíti minden erejét.

— **Házassági célból ismerkedni** legbiztosabban lehet „Házasulandók Lapja” utján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélyszerűbb egy ilyen lap utján ismeretseget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző szomanyu nőkől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. 326

— **Állásokat nyerni** legbiztosabban csakis az „Országos Általános Pályázati Hírlap” utján lehet, a mely az állastadókkal való közvetlen összeköttetése folytán leggyorsabban ad hirt, az összes betöltendő állásokról. Az állastadók is nagyobb részt e lap utján töltik be a megüresedett állásokat. Minden számban számos állami, közigazgatási magántisztviselői, gazdasági, hivatalso gai, pénzügyőri, kereskedelmi, könyve ői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van a feltételek és teljes címek kiírásával. Ingyen melléklete a „Jegysek és Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Előfizetés egy negyed évre 4 korona, egyes szám 40 fillér, mely bélyegben is küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselők fiókkiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek. 321

— **Parketta tükörfényes lesz** *Vojtek* és *Weisz*-féle parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44

NAPIREND.

— **Április 23.** Szombat. Róm. kath. naptár: Béla püspök. — Protestáns naptár: Béla püspök. — Izraelita naptár: Sabbat, Achre Moth. — Görög-keleti naptár (április 10.): Terenc. — A nap két 4 óra 42 perckor, nyugszik 6 óra 43 perckor.

— **Kölcsey-könyvtár.** Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklyemuzeum helyisége mellett ülésterem.

— **Időjelölés.** A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvéte csapadék.

— **Április 23.** Az aradi tanítóké köre tanügyi szakosztályának ülése délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (*Weitzer* János-utcai fiúiskola.)

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A vasutasok sztrájkja óriási csapás a kereskedelemre. Képtelenség leírni, hogy hol és kinek mennyi a vesztesége a forgalom szünetelése miatt.

A gabnaforgalom helyi viszonyait jó időre fedezi a készlet és a közeli helységek behozatala, ám a budapesti nagy malmok fogyasztását, már nem lehet oly könnyen kielégíteni, mert a vízmű nincs minderűt rendelkezésre.

Egyelőre mindenhol van fedezet nem kell kétségbeesni és remélhetőleg ez az áldatlan állapot mielőbb jóra fordul és nem fog oktan áremelkedést maga után vonni.

A vetési munkálatok még tartanak. Jobb kereslet mellett elkelt 1200 mm. buza és 500 mm. tengeri.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.20—7.30.

Buza közép 7.10—7.15.

Tengeri 4.65—4.70.

Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.

Arpa névleges jegyzés 5.00—5.10.

Zab névleges jegyzés 4.70—4.90.

Irányszat változatlan.

— A vetések állása. Újszentannáról írja levelezőnk: A vetések állása nem kielégítő, helyenkint a buza kimaradt s miután hetek óta nem volt eső, ezt nagyon megsínyli. A kerti vetemények is szárazok, nem fejlődhetnek. A gyümölcsnek a napokban ért fagy megártott, úgy szintén a szőlőnek is.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 22.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelte, a vételkezdő korlátozott. Kedvező iránzat mellett 15,000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanevek közül rozs és tengeri 5 fillérrel drágább. Időjárás derült, szép.

Értéktőzsde. Berlin 1 magasabb.

Zárulat 12 órákor:

Buza áprilásra	7.83—7.84
Buza májusra	7.79—7.80
Buza októberre	7.81—7.82
Rozs áprilásra	6.24—6.26
Rozs októberre	6.47—6.48
Zab áprilásra	5.23—5.25
Zab októberre	5.46—5.47
Tengeri májusra	5.06—5.07
Tengeri júliusra	5.25—5.26
Répe augusztusra	10.90—11.—

Zárulat 5 órákor:

Buza áprilásra	7.83—7.84
Buza májusra	7.77—7.78
Buza októberre	7.85—7.86
Rozs áprilásra	6.24—6.26
Rozs októberre	6.52—6.53
Zab áprilásra	5.23—5.25
Zab októberre	5.47—5.48
Tengeri májusra	5.06—5.07
Tengeri júliusra	5.18—5.19
Répe augusztusra	10.90—11.—

Zárulat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	640.75
Magyar hitelrészvény	756.75
Leszámitolóbank részvény	458.—
Rima-Murányi vasmű részvény	490.—
Osztrák-magyar államvasút részvény	640.—
Közuti vasút	575.50
Városi villamos vasút részvény	328.50

CSARNOK.

A másik német.

— Elbeszélés. —

Irtó: Hegyezy Vilmos.

I.

Cserényi László bátyámuramnak kétszer gyűlt meg a baja a némettel, — nem számítva azt a régebbi esetet, a mikor az egész nemzet bajoskodott vele és a mikor Laci bátyám hat esztendő várfulgossággal fizette meg abbéli nagy merészességét, hogy mint katonailag merőben tanulatlan csapatvezér több ízben szétverte a tökéletes stratégiai tudománnyal vezetett ellenséget. De hát ezt az összekülönböztetését a némettel Laci bátyám a saját személyére nézve

nem tartotta rováson. Legfeljebb a kosztot kifogásolta, a mit Josephstadtban adtak. Azóta emlegetni sem szabad előtte a rántásos grizt, a cukros káposztát és a spénótot pofézlivel. Pedig ezek még csak az ünnepnap eledelek voltak.

Pontosan kiülve a hat esztendőt, Cserényi visszatért nádasfalvi birtokára és csendesen gazdálkodott addig a bizonyos hajnalig. Attól kezdve aztán rövid idő alatt igen befolyásos vezérleírúvá emelkedett a vármegyében. O vitte az irányító szerepet a törvényhatósági gyűléseken, valamint a képviselőválasztásoknál.

Befolyása addig tartott, a míg szóba került a vicinális vasút építése. Ekkor konfliktusba keveredett a többi vezérleírúakkal. Ugyanis azt kívánta, hogy a vasutat úgy építsék, hogy érintsék Nádasfalvát. És Laci bácsinak igazsága is volt, mert ez lett volna a rövidebb, olcsóbb és jövődelmezőbb vonal. Hanem szövetkezett ellene egy érdekcsoport, a mely hosszabb és költségesebb vonalat erőszakolt, mivel reá nézve így volt ez hasznosabb. A csoport élén egy idegenből áthonosodott gróf állott, ki nyugalmazott katonatiszt és a felesége révén nagyobb birtokhoz jutott a vármegyében.

Ez volt az egyik német, a kivel Laci bátyámnak meggyűlt a baja.

Cserényinek két pechje volt a dologban. Az egyik az, hogy birtoka van az általa ajánlott vonal mentén. A másik pedig az, hogy ellenfeleinek mindenike birtokos a drágább vonalon. A miből aztán — a sok lud disznót gyöz elvénél fogva — az lett, hogy az öreg urat gyanúsítani kezdték, hogy magánérdekét szolgálja, midőn opponál a többség vasutjával szemben. Az öreg hiába erősítette, hogy ennek épen ellenkezője áll. Amazok többen voltak, a nádasfalvi földesurat keményen meghurcolták és megszavazták a saját vasutvonalukat. A mely győzelem által az érdekcsoport vezére: Springinzholtz Egon gróf oly tekintélyre vergődött, hogy a megye urai a nádasfalvi kiskirály szerencsés vetélytársát üdvözölték benne.

Laci bácsi mérhetetlen dühbe jött. Megérni ilyen szégyenletes vereséget, életében az elsőt és még hozzá olyan ügyben, a melyben az igazság nyilvánvalóan az ő részén volt. Mindennek fölött pedig megveretni egy jött-ment német által, kit a felesége tett urrá és a ki őt, a hatalmas embert, most kiüzi a megyéből.

Mert odahagyja az egész megyét az öreg ur. Egy percig sem marad tovább. Áttelepedik a szomszéd vármegyébe. A mit anynyival könnyebben tehet, mert ott is tekintélyes birtoka van.

A milyen gyorsan határozott Cserényi, ép oly hirtelen végre is hajtotta szándékát. A nádasfalvi gozdaságot ott hagyva, két hónappal az emlékeztetés vasut-szavazás után már Kovácsházán lakott, egyetlen leányával, a szépséges Rózsikával, a ki egy fővárosi nevelő intézetből nemrég került haza, hogy az ott nyert rengeteg tudománynak föllesse gazdasszonykodásban elefejtse.

Kovácsházán teljesen egyedül élt Laci bácsi. Föltette magában, hogy a közélettel. Őt ugyan nem fogja abból többé semmiféle német.

Szó, a mi szó, az öregnek nem az fájt legjobban, hogy meggyanusították és hogy legyőzték, hanem az, hogy olyan ember diadalmaskodott fölötté, a kit nemcsak hogy Springinzholtz Egonnak hívnak, de hozzá még penzionatus katonatiszt.

II.

Egy szép nyári napon pompás négyes fogat robogott a kovácsházai porta elé. A mi eseményszámba ment. Mert Laci bácsinak még eddig nem volt vendége, mivel ő maga sem tett az új megyében látogatásokat.

A kocsiból a megye főispánja és egy magasrangú katonatiszt szállott ki.

A házigazda, a ki leányával a széles árnyékos folyosón ült, hirtelenében összegyűjtötte magában a vendégszeretet erényének maradványait, hogy némilleg barátságos arccal mutathasson a látogatóknak.

— Kedves bátyám, mondá a főispán, mikor leültek a nappali szobában. Az idei őszön ezen a vidéken hadgyakorlatok lesznek, a melyek központja Kovácsháza és főhadiszállásul a Laci bátyám udvarháza van kiszemelve.

Az öreg főpattant a helyéről, végigpödrötte a bozontos ősz bajuszát és mérgesen odavágta:

— No abból ugyan semmi sem lesz!

— Hogy-hogy? kérdezte álmélkoldva a főispán, míg a katonatiszt, egy vezérkari ezredes, ijedten és zavartan tekintett Cserényire.

— Nem szeretem az efféle! szabadkozott az öreg, jóval nyugodtabb hangon, megbánva a kiméletlenséget, melylyel az imént rákiáltott a vendégeire.

— De azt lehetetlenség elkerülni! folytatta a főispán. A gyakorlat terve már e szerint készült el és a generalitás nem szállhat más-hová, mint ide, mert ezenkívül alkalmas lakás az egész környéken nincsen.

— A katonai kincstár fizeti a költségeket! tette hozzá kérielő hangon az ezredes.

Ezekre a szavakra fellobbant Laci bácsiban a büszkeség. No nézze meg az ember, ez a német azt hiszi, hogy ő a költségektől fél!

— Fizet? kérdezte száraz hangon. Nekem fizet? . . . a katonai kincstár? . . . De már ebből, engedelmét kérek, csakugyan semmi sem lesz. A ki ebbe a házba lép, az az én vendégem, addig amíg itt van.

— Tehát beleegyezik bátyám uram, hogy a főhadiszállás itt legyen! sietett megjegyezni a főispán. Az ezredes pedig fölállott és a köszönettel jelöl megajátotta magát.

Az öreg már nem tudta, hogy mikép szabaduljon. Azt csak nem mondhatta a szemébe ennek az udvarias és szeretetreméltó ezredesnek, hogy neki nem a vendég, nem a költség nem kell, — hanem a német nem kell!

Haragos pillantást vetve a mosolygó főispánra, vontatoitan felelt:

— Ugyis el akartam utazni az ősszel néhány hétre. (Dehogy akart!) Es ez épen jó lesz. Legalább rendelkezésükre bocsáthatom egész házamat . . . Természetesen, az én költségemre.

A főispán nevetett.

— Engedjen meg, Laci bátyám, de ez még sem járná. Hiszen nem kaszárnyának kell a háza, hanem a hadtestparancsnok és közvetlen kísérete fog ide szállani. Maga bátyám uram kívánja, hogy az urak vendégei legyenek. Hogyan hiányozhatnak akkor a házigazda? . . . Ugyebár, ezredes ur?

A főispán és a törzstiszt addig kapacitálták az öregot, a míg végre is kénytelen volt azt mondani, hogy nem muszáj az ősszel okvetlenül elutaznia. Es megígérte, hogy otthon marad.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 192. sz.

Páros.

Szombaton, 1904. évi április hó 23. án:

A postásfiú és a húga.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irtó: Buchbinder Bernát. Magyar színre alkalmazták: Saiklai Kornél és Faragó Jenő.

SZEMÉLYEK:

Csikós Emil	Bónis Lajos.	Szinal Imre	Németh J.
Szalanczi báró Szada F.	Merényi Akos	Györe Alajos.	
Vankai Endre	Békes Gyula.	Felhő Muki	Polgár S.
Almai Milka	Aranyosy J.	Felhő Klári	Fóti Frida.
Bájkerti Lili	Pajor Agnes.	Pusztits Lipót	Juhász S.
Bodrogi Géza	Juhai József.	Pityke, szolga	Liget V.

Kezdete este 7 és fél órákor.

== Intézetek, Gyárosok, Nagykereskedők figyelmébe! ==

Posner Károly Lajos és Fia

Első magyar vonalzó intézet, üzleti könyvek gyára, könyomda,
album-gyár és térképészeti müintézet

előkelő budapesti cég képviselőjét

Arad szabad királyi város

és Aradvármegye területére

átvette az:

Aradi Nyomda Részvény Társaság

ARAD,

József fölcerczeg-ut 22. sz.

Kériük ezen t. vevőket is, kik a fenti céggel eddig is összeköt-
ogy szükség esetében forduljanak hozzánk!

sel, tervezetekkel díjmentesen
észséggel szolgálunk.

Telefon 151.

Gyár: NYERGES-UIFALU (Esztergom m.) Sürgőnycim: Eternit Budapest. Telefon 12-92 Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria.)

ETERNIT-PALA AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

60510—1904. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműk, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson 1. évi április hó

Arad 25-én d. e. 9 óra
Szeged 28-án d. e. 9 óra
Debreczen 29-én d. e. 9 óra

Budapest, 1904. évi április hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

168—1904. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Orczy-utca rigol kijavítási, továbbá a Dezső- és Török Gábor-utczák vízlevezető árkaiknak kikövezési; a György-utczában kö- alapos ut készitési; a Rákóczy- utczának a Hunyady- és Forray- utczák közötti részének asphalttal leendő burkolási és a külvárosi utak kavicsolási munkálatainak elvállalása iránt folyó évi április hó 25-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Az Orczy- utczal rigol kijavítása, továbbá a Dezső- és Török Gábor-utczák víz- levezető árkaiknak kikövezése 1020 korona. II. A György-utczában kö- alapos ut készitése 3024 korona. III. A Rákóczy-utczának a Hunyady és Forray-utczák közötti részének asphalttal leendő burkolása 26116 kor. 95 fill. IV. Külvárosi utak kavicsolása 2600 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1904. évi április hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Bérbe adjuk

f. é. május hó 1-jére a Magyar-Pécskán főut 33. sz. alatti

üzlethelyiség,

nagy lakás és melléképületeket magában foglaló

házunkat,

melyet jelenleg Iritz F. Frigyes utóda cég lakja.

Lippai serfőző főraktára

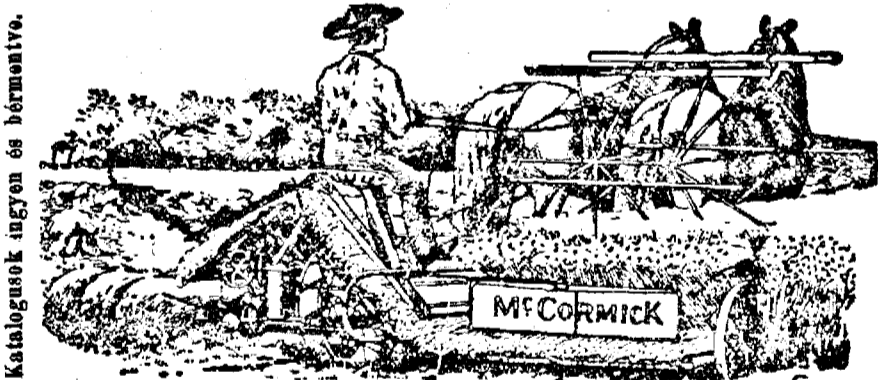
Arad, Salacz-utca 5. Telefon 337. 1227

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chiagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E. igazgató.

Budapest, V., Váci ut 30.

Gyártmányok: Kéveköstőgép, „Daisy“ markrakó aratógép, fűkaszálgép, szénagyűjtő gerelye és „Manila“ kéveköstőfenalgyártmányai.

Évi gyártmány 362.000 gép.

Képviselő: Kovács Soma és Társa Arad, Neuman-palota.

Kajhullás, hajmoly és fejkorpa ellen legbiztosab, szer

a Kossuth-féle

„Tinctura Capillorum“

több ismert nevű orvos által kipróbálva és ajánlva

Egy eredeti üveg ára 2 kor. — Egy próba üveg ára 1 kor.

Kapható a készítőnél:

UDVARDI KOSSUTH PAL

gyógyszertárában Arad, Boros Béni-tér 15.

Kapható: Földes Kelemen, Vojtek Kálmán és Krebez Géza urak gyógyszer-tárában.

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költségmentesen.

Tessék ajánlatot küldeni Konstant. Eisele névre Stuttgart Ludwig-strasse 56. „E. 87“ jelige alatt. 590

Figyelem!

Megérkeztek színes

bőr-különlegességek

dus választékban minden színben. shevreaux, boks és bagaria bőrköbön.

Seelinger M. Andor

ur és női mintaczipészete 597

Arad, Szabadság-tér 4.

Városi és megyei telefon 115.

4—1904. mg.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a lovak és szarvasmarhák tulajdonosainak és pedig azoknak, akik a Belvárosban, továbbá Sarkad, Ujtelep, Erzsébet, Sága és Poltura külvárosokban laknak a kamarási hivatalnál; a Gáj külvárosban és a tanyákon lakóknak pedig a gáji külvárosi alkaptányi hivatalnál be kell jelenteniök, hogy hány darab lovat, vagy szarvasmarhát kívánnak ez évben a városi legelőre bocsátani.

Az említett hivataloknál való jelentkezésre a f. évi április hó 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 25. napját tűzzük ki.

Ezen határidőn túl a jelentkezések nem fogadtnak el.

A jelentkezések alkalmával lesznek kiállítandók a kötelezőnyek a legeltetési és pásztor díjaknak ama fele részére nézve, amelyeknek kifizetése nem a legelőre bocsátás előtt, hanem a f. évi augusztus hó 20-ig történhetik. A legelőre bocsátás napja később fog kitűzteni.

Arad, szab. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1904. évi április hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Akinek

ismeretség híján

házasúrsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége**Aki**

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,**Aki**mindezeket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán értezt, ha az**„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési**

rovatát használja.

Keresünk megvételretöbb példány Pallas nagy Lexicont.
Ingusz I. és Fia. 1231**Varrógép ügynökök,**kik a szakmában jártassággal bir-
nak, fix fizetés és magas jutalék
mellett felvételnek. — Czim a ki-
adóban. 1233**Dohánytőzsde**Arad legelőnkebb utcájában csa-
ládi viszonyok miatt eladó. Magá-
nyos nőnek vagy férfinak biztos
megélhetés. Tőke befektetés 800
frt. Bővebbet Kubina Béláné pa-
pírkereskedésében. 1230**Nagymennyiségű Maculatura**eladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságnál.**Elsőrendű**prima nehéz pörköt szalonna kap-
ható Meisztrovich Jánosnál, Ara-
don. 1241

Országszerte ismert

vizsgalapjainkból100 drb 1 korona a pénz előre való be-
küldésével bérmentve 1 k. 30 f., mint ke-
reszkötés tokban küldve, a gyűrés ellen
ellen vedve. 100—750 drbig a bérmentes-
tésre 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.**Ingusz I. és Fia**
kiadóhivatala Arad.Aradi nyomda részvény-
társaság köznyv nyomdája.**Thanaton!**Levéltevők, hernyók, vörös nyaku
árpabogár (Lema melanopus), ál-
czái u. n. meztelen csigák és egyéb
lágystestű növényi kártevők irtá-
sára alkalmas. Kapható a magyar
kir. dohány nagyáruháiban. 1239**Lakatos tanulók**ellátással és ellátás nélkül meg-
egyezés szerint 1240**azonnal felvételnek
Stoll Bélánál**

Csernovits Péter-u. 22—23 sz.

CZERNÓCZKI MIHÁLY

uri és női cipész

Aradon, Kossuth-utca 66. sz. Fiók-üzlet: Boros
Béni-tér 2. sz. (Kneffel-házban).Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe
saját készítményű**uri-, női- és gyermek-czipő raktárát**rendkívüli olcsó árak mellett. — Legjobb
gyártmányú czipő lakkok, csemek és fű-
zők minden színben raktáron. 1225

Alapított 1860.

Telefon 213.

Eredeti angol gyártmányú 70 gram
könnyű favaszi**puha kalapok**a legújabb színekben 1 frt. 50
krért kapható**M Ü N Z I.**

uri divat-üzletében.

Aradon. 707

Köhögést esillapít

a hirneves és kellemes ízű

Kaiser-féle**mell-bonbon.****2740** közjegyzőileg hi-
telesített bizonyít-
vány igazolja a biztos ered-
ményt **köhögés, rekedtség**
vagy **katarus és elnyálka-
sodás** ellen. Minden egyéb
szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutorl Földes Kelemen és Khudy
József a Szűz Máriához. Berger Gyula a
Szent Erzsébethez címzett és Hajós
Árpád gyógyszeráruháiban Aradon. 247

Alkalmi bevásárlási forrás.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek
megvételnek. 1098**Papp Samu**

műkertész,

a Kertészeti Közlöny szerkesztője.

Elvállal kisebb vagyob

kertek berendezését
vagy **ujja alakítását**
és további kezelését

Készül

a legújabb párisi divat szerint

élő virágokból**csokrokat, koszorukat**és mindenféle dísz tárgyakat. Mér-
sékelt áráért. 1218

Arad, Török Gábor-utca 20.

8470—1904.

Hirdetmény. Az 1883. évi 44. törvény czikk
15 §-a értelmében felhívjuk Arad
sz. kir. város III. osztályu kere-
seti adóköteles közönségét, hogy
az 1902. évi adókiivetés uton 1902—
1903. vagy az 1904. évben kelet-
kezett és még meg nem adozott
haszonhajtó foglalkozások, ipar és
kereskedelmi vállalatokra vonat-
kozó vallomásaikat 8 nap alatt
legkésőbb folyó április hó 29 ig a
városi adóügyosztályban annál in-
kább beadják, mert ennek elmu-
lasztása e etén adójuk hivatalból
beszerzendő adatok alapján fog
megállapíttatni.

Arad, 1904. évi április hó 20-án.

A városi tanács.

Egy**magyarországi bérlő levele.**Wilhelm Ferencz, gyógyszerész, cs. és kir. udvari
szállító urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.
Naszály.Van szerencsém itt e helyen köszönetemet
kifejezni azért a csodás hatásért, mely az Ön
kitűnő Wilhelm-féle antiarthritis antireuma-
tikus vértisztító-teájának használata után nyil-
vánul Ezzel a teával egy süttői asszonyt telje-
sen meggyógyítottam, habár ezt az asszonyt
már háromnegyed év óta a környék legjobb or-
vosai gyógykezelték és már lemondottak az éle-
teről. Ezen kura által a tea oly kedvelt lett itt
a környéken, hogy Török József gyógyszerész,
Budapest, Király utca 7. bizonyosan nagy
menyiséget ad el a süttői gazdáknak.Az én házámban is megtörtént, hogy én
nálam alkalmazott fiatal ember oly éles csu-
zfájdalmakat érzett, hogy se kezét, se lábát moz-
gatni nem tudta, de az ön teájától három
csomagnak elhasználása után teljesen gyógy-
gyult. En is használtam ezt a teát kétsz. évente
és megvagyok győződve, hogy az nekem jót
tesz. Meggyőző a gy. sz. kiadásabb kö-
szönetet kifejezve a barátok kitűnő tisztelettel

Hohldampf Mihály,

Naszályban, u. p. Totis, Magyarország.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs.
és kir. udvari szállítóval Neunkirchen, Alsó-
Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárka-
ban és drogueriarokban.Aradon tórákter: Földes Kelemen és Ha-
jós Árpád gyógyszeráruháiban. 1589—V.1 csomag 2 korona, 1 postaküldemény 15 csomag
tartalommal 24 korona bérmentve, bármely ma-
gyar postaállomásra szállítva.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTATOTT 1890.

Pusztafi és Társa (Budapest, V., Lipót-körut 17.) festőkevel.